

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsak — Cena mu je 15 K na leto. — Za Namčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. — Posamezne številke se prodajajo po 50 vinarjev.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pri Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Pogorišče.

Liberalni in socialistični ministri, mo-
žeje najnesrečnejšega spomina, so dovršili
svoje »delo« ter odstopili. Razdrti so v dr-
žavi do tal, kar se je le dalo razdreti, po-
žgali so, karkoli so mogli doseči, in sedaj
ko niso ničesar več našli, kar bi uničili,
so odšli. Tako žalostne dobe Jugoslavije
upamo, da ne bo več zlepa doletela, in
Bog varuj, da bi jo, sicer bi bilo po njej.
Novi ministri, ki so bili v soboto zaprise-
ženi, so nastopili najžalostnejšo dediščino:
pogorišče in prazne blagajne. Sedaj pa de-
laj in zidaj, če imaš s čim. Nikdar nismo
liberalcem in socialistom pripisovali dosti
državniških zmožnosti, a da bi bili zmožni
tekem nekaterih mesecev državni voz v
tako blato zavleči, to se nam ni sanjalo.
Novi ministri bi morali naravnost nadčlo-
veske modrosti imeti, če bi hoteli — ne
morda le kaj velikega ustvariti, ampak vsaj
popraviti ogromno škodo, ki so jo liberalci
in socialisti napravili državi, in odstraniti
najneumnejše pogoške, ki so jih prejšnji
ministri zakrivali.

Pogorišče! Poglejmo!

1. Prehrana. Jugoslavija pridela toliko
žita, da ga nima le zase čezinož zadosti,
temveč ga ji ostane celo zelo veliko za iz-
voz. In ko bi s pametno trgovinsko politi-
ko znala država ta izvoz vzeti sama v svo-
je roke, bi si s tem zagotovila ogromnih
dohodkov, in povrh tega bi mi jedli poceni
kruh. Saj danes že vrabci čivkajo po stre-
hah, da nam je bivši prehranjevalni mini-
ster dr. Korošec ob najslabšem času, spo-
mladi, dajal moko po 1 K 50 v. Kaj pa da-
nes. Moka se že prodaja po 12 K, torej
osemkrat dražje, in izvoz so vzeli v roke
domači, mažarski, nemški in judovski ve-
rižniki, ki so jeseni žito poceni pokupili,
sedaj ga pa nam in v tuje države za ogrom-
ne dobičke prodajajo. Na stotine milijonov
se je naredilo letos dobička z jugoslovans-
kim žitom doma in na tujem — toda dr-
žavne blagajne so prazne in mi plačujemo
moko po 10—12 K. Vlada bi pri pametnem
gospodarstvu samo z žitom petkrat več
dobila v državno blagajno kakor kmetje
plačaje dohodninskega davka, toda pre-
hranjevalni minister Bukšeg in trgovinski
minister dr. Kramer nista v tem oziru niti
z mezinem genila. Kaj naj stori sedanja
vlada? Prepričani smo, da bo skušala re-

šiti, kar se bo dalo, toda žito so pokupili
verižniki in državne blagajne so prazne.
Da še več. Svoj čas je kupil dr. Korošec v
Ameriki raznih živil in drugih neobhodno
potrebnih predmetov za 40 milijonov dol-
larjev. Ko je dr. Korošec odstopil, je blago
došlo in ko bi ga Bukšeg takoj plačal, bi
plačal dolar po takratni ceni po 35 K. To-
da socialistični minister tega ni storil in
danes so dolarji po 125 K.

Že pri prehrani torej vidimo, da je li-
beralnosocialistična vlada naše ljudstvo
spravila ob stotine milijonov premoženja.
Še hujše pa je

2. z valuto. Kljub najodločnejšim ugo-
vorom iz cele Slovenije in Hrvatske je li-
beralno-socialistična vlada trmasto vztra-
jala na svojem stališču, da se zamenja en
dinar za štiri krone. Nove bankovce so
prenatisnili in zamenjavo v nekaterih de-
lih našega kraljestva že izvršili, pri nas pa
se je začela 16. februarja in ko je nova
vlada nastopila, je že polovico bankovcev
bilo zamenjanih. S tem je bilo vsem kron-
skim posestnikom ukradenih iz žepa tri čet-
rtine njihovega premoženja. In sedaj stoji
vlada pred dovršenim dejstvom. Vendar
upamo, da bo skušala rešiti, kar se da še
napraviti.

3. Železnice so v takem neredu, da
strokovnjaki, ki niso našega mišljenja, iz-
javljajo: železnice so v takem neredu, da
je nemogoče kaj prida urediti. Še nekaj
časa bi sedela liberalnosocialistična vlada
pri krmilu, in ves železniški promet bi ob-
stal. Edino le za judovske in mažarske
verižnike, ki masno mažejo posebno hr-
vatske železniške uradnike, deluje promet
nemoteno, vse drugo zastaja vsak dan bolj.
Lokomotiv ni, kupovat jih je šel socialist
Kristan, pa je kupil neredno ropotijo, ki
so jo morali poslati nazaj.

4. Zunanja politika — pogorišče. Na
zunaj smo izgubili ves ugled, in antanta se
iz nas norčuje. Ni čudal če liberalno časo-
pisje vedno kriči, da smo vsi, ki ne trobi-
mo v njihov rog, in to nas je velika veči-
na, protidržavni, če ministri nočejo držav-
nega zbora in vlada samo z žandarji in
silo, potem si morajo vse druge države mi-
sliti: »No, ta država bo kmalu razpadla,
ker je večina ljudi proti državi in jih drži
skupaj samo še bajonet. Čemu naj se je
potem bojimo in kako naj ji zaupamo fi-
nančnih kreditov?»

In tako bi naštevati lahko brez prene-
hanja točko za točko, kako so se liberalci
in socialisti trudili spraviti našo državo na
rob propada in požgati vse, kar so le do-
segli. Pri tem pa niso pozabili, da so do
vrha napolnili svoje žepe in blagajne svo-
jih bank (ker je vsak minister imel svojo
banko) ter vse svoje ljudi ne glede na
njih strokovno zmožnost, spravili h kori-
tom.

Žalostno dedščino je prevzela nova
vlada: pogorišče, s katerega bo treba po-
spraviti najprej vso nesnago in nato za-
četi od tal zidati.

Težka in nevhvaležna naloga!

Zamenjavanje kron.

Najslavnejše dejanje liberalno-
socialistične vlade je rešitev valutnega
vprašanja. Kljub protestom cele Slove-
nije in Hrvatske je vlada trmasto vztra-
jala pri svojem sklepu, da se zamenja
en dinar za štiri krone, dala je pre-
natisniti vse nove bankovce z rdečo
barvo, n. pr. 100 dinarjev — 400 kron,
in v Srbiji že dovršila zamenjavo, pri
nas pa je bilo tudi že polovico dovrše-
no, ko se je sestavila nova vlada. In
»Domovina«, najbolj revolverski list v
Sloveniji, glasilo dr. Žerjava, ima še
zmerom žalostno korajžo, da hvali to
rešitev. Po odredbi stare vlade preneha
15. marca 1920 avstrijski 20-, 50-, 100- in
1000-kronski bankovec kot plačilno
sredstvo v Jugoslaviji.

Kaj storiti? Naša stranka in tudi
resnejši možje nasprotnih strank so
vedno stali na stališču, da valutnega
vprašanja ne sme reševati 16 mož, ki so
slučajno ministri, temveč samo držav-
ni zbor, kjer pridejo ljudski zastopniki
kolikor toliko do besede. Sedaj je dr-
žavni zbor sklican. Če se bodo vsi za-
govorniki krone udeleževali sej v dr-
žavnem zboru, je brez dvoma, da se bo
valutno vprašanje moglo še pravilno
rešiti. Če je liberalcem res na tem, da
se valutno vprašanje reši v našo korist,
naj sedaj pokažejo. Naj gredo v držav-
ni zbor in glasujejo za zamenjavo 1:1.
Če jih pa ne bo v državni zbor in bi slu-
čajno radi tega odredba prejšnje libe-
ralno-socialistične vlade obveljala, naj
slovensko ljudstvo vé, kdo mu je poži-
l!

ri četrtine kron. Sumljivo je to, da »Domovina« hvali zamenjavo 1:4.

Nekateri so pričakovali, da bo nova vlada zamenjavo ustavila. Ne glede na to, da nova vlada brez sodelovanja državnega zbora noče ničesar ukreniti o valutnem vprašanju, bi bila ustavitev zamenjavanja zelo nespametna. Zakaj zdaj kroži po naši državi 5 vrst bankovcev kot plačilno sredstvo, na drugi strani pa so zanesli iz Avstrije in Mažarske toliko tisočakov s ponarejenimi kolki, da tisočakov nihče več ne sprejema, niti državne blagajne, ker so ponaredbe tako dobre in raznovrstne, da jih še strokovnjak težko spozna. Ker je na ta način resna nevarnost, da se število naših bankovcev v veliko škodo naše valute znatno pomnoži, zato je neobhodno potrebno, da se avstroogrski bankovci zamenjajo z novimi, katerih vsaj v doglednem času ne bo mogoče ponarejati.

Pač pa bo treba odpraviti razmerje 1:4. To bi bilo mogoče na ta način, da se v celi Jugoslaviji računa pri novih bankovcih samo po kronski veljavi in ne v dinarski; torej bi ne imeli uradno nič n. pr. novih 100 dinarskih bankovcev, temveč samo 400 kronске. Stari srbski dinarji pa se lahko odkupijo s primernim številom kron. Na ta način bi se sedaj kljub nerodnosti liberalne rešitve valutnega vprašanja izognili zloglasnega razmerja 1:4.

Treba pa je dalje, da se kronska vrednost dvigne. Kako to? Ena pot bi bila, da proglasi vlada kronsko valuto v novih bankovcih za zdravo valuto. Dosedaj je namreč vlada pri plačevanju carine drugih obveznosti posebno od inozemskih trgovcev zahtevala plačevanje v zdravi valuti, recimo v lirah. Če se pa vlada postavi na stališče, da je tudi naša krona v novih bankovcih zdrava valuta in se morajo navedene obveznosti plačevati samo v kronah, potem bo takoj veliko povpraševanje po kronah in krona se bo dvignila in s tem bo padla tudi draginja. Dosedaj se je vlada obotavljala proglasiti krono za zdravo valuto, ker se je opravičeno bala še večje povodnji avstroogrskih bankovcev v našo državo, sedaj po zamenjavanju pa ta strah odpade.

Naši poslanci pa naj si vzamejo kot dolžnost, da spravijo tozadevno rešitev v državnem zboru v tek.

Na ta način upamo, da bomo prešli brez večjih težav iz trenutnega denarnega poloma, v katerega nas je zapeljala nerodna in brezvestna liberalno-socialistična politika.

Grm.

Kmetijska šola na Grmu ni bila pri ljudstvu nikdar na najboljšem glasu. Vzgajala ni pravih kmetov, ki bi se doma res s pravo vnemo in ljubeznijo oprijemali kmetijskega dela in gospodarstva. Gojencem je vcepljala napol gošposko mišljenje, ki jih je odtujevalo domači hiši. Večina je tudi odhajala z doma in se oprijemala drugih nekmetijskih poklicev. Učitelji so menda videli tudi eno glavnih nalog v tem, da so učence kolikortoliko prepojili s proti-

ljudskim liberalnim duhom. Videli smo tudi lahko vsepovsod, da so bili absolutni te šole po veliki večini vneti priganjači za liberalno stranko. Sedanje vodstvo grmske šole je gotovo prepričano, da ne sme pretrgati neslavne zgodovine in mora biti njemu podrejena šola nekako vzgojevališče za strankarske agitatorje. Grm je postal nekako gnezdo za liberalno kmetijsko stranko. Skoraj vsi učitelji te šole so se vpregli v voz te stranke, ki hoče pomagati po ovinkih nekdanjim protiljudskim elementom na površje. Največ žilavosti in poguma kaže ravnatelj te šole g. Vederjak. On in njegovi tovariši se pehajo nedeljo za nedeljo po shodih, prirejajo zaupne sestanke in skušajo pod plaščem nesrčkarstva in zgolj strokovnega kmetijskega evangelija pripeljati dolenjsko ljudstvo potem te nove stranke tja, kjer ga hočejo že od nekdanj imeti vsi mestni in podeželski liberalci. Kjer je ljudstvo politično manj izobraženo, se jim posreči, da dosežejo začetne uspehe. Dolgo pa to slepmišenje ne bo moglo držati. Pri nas razmere že tako dozorevajo, da se bo moral prej ali slej vsakdo odločiti na desno ali levo. Stranke se po celem svetu ločijo po tem, kako se imajo do največjih vprašanj, do Boga, krščanstva itd. Če je po celem svetu tako, bo moralo tudi pri nas tako biti. Plavati v kalni vodi boste mogli nekoliko časa, premotili boste tudi nekoliko poštenih ljudi. Kdor pa ni s slepoto udarjen, bo spregledal v kratkem, če prebira časopisje te stranke, da je duh, ki veje v njem, tako tuj in do pičice enak mišljenju, ki ga dan za dnevom oznanjajo naši domači liberalni časopisi. To je duh brezvestnosti, protikrščanske misli in sovražnosti do Cerkev in duhovnikov. Kar na svetu ni prav, tega so krivi duhovniki in Cerkev; o veri in Cerkvah hočejo sami soditi, predpisujejo tudi, kaj naj duhovniki govore in uče. Kadar ne morejo duhovniki na to pristati, da bi odobraval duha in dejanja, ki jih širi ta nova stranka, tedaj jih mine »spoštovanje« do duhovščine, ki ga oznanjajo v svoji knjižici. Prav tako kakor pri liberalcih! Le tisti duhovnik bi jim bil všeč, ki ne dela tega, kar zahteva od njega Cerkev. Mi smo že večkrat opozarjali ljudstvo na to prikrito protiversko rovarjenje. Pa glavni vodje vedno vse take očitke odločno zavračajo. Razumemo zakaj. Pa če tisočkrat taje, duha, ki preveva vse njihovo gibanje, ne morejo zatajiti. Pri ustanavljanju stranke so pozdravili češko agrarno stranko; dobili so tudi priprten odgovor od te stranke. V svojem glasilu vedno poudarjajo, kako pri srcu jim je ta stranka. In glejte! Ravno ta stranka vodi na Češkem v družbi s socialno-demokratsko stranko protiverski boj. Čim starejša je stranka, tem bolj odkritosrčno in tem bolj jasno kaže svoje svobodomiselno lice, ki ga je v začetku tudi skrbno zakrivala.

Središče tega svobodomiselnega duha je sedaj na Dolenjskem na Grmu.

Kaj učitelji kot zasebniki delajo, to nas malo briga. Ni nam pa vseeno, kak duh vlada na grmski šoli, v kateri smeri vzgajajo svobodomiselno - samostojni učitelji te šole kmetijske sinove. Na grmski šoli, kjer stalno bivajo gojenci, se je vršil shod samostojnih, katerega so se udeleževali tudi grmski učenci. Dokazov za to imamo dovolj. Od tod se širi po Dolenjskem svobodomiselni duh čisto po vzoru češke agrarne stranke. To delo ima na sebi znak državne zadržite, ker je opravlja državna šola z državnimi učitelji. Šola skuša dati temu razdiralnemu delu vsaj ta značaj. Ravnatelj Vederjak vabi na shode in na zaupne sestanke ljudi z uradnimi kuveriami. Vsakdo, ki dobi tako vabilo v roke, mora imeti vtis, da se vrši shod na vabilo državne kmetijske šole. Vsak mora biti potemtakem tudi prepričan, da je taka stranka neka uradna stranka.

Razmere, kakor smo jih opisali, so že naravnost neznosne. Kaj naj rečemo, če agitira uradnik te šole v svoji službeni lasnosti za določeno stranko? Kaj naj rečemo, če prirejajo vpričo gojencev v šolskih prostorih pod pokroviteljstvom učiteljev strankarske shode? Kaj bodo rekli starši, če vidijo, kako vlačijo njih sinove od drzave plačani učitelji v svobodomiselno smer? Če še tako poudarjate svoje agrarno stališče, tega ne boste nikomur, ki zna vsaj do pet šteti, mogli utajiti, da je sama oblika vašega dela agrarna, jedro pa svobodomiselno prav po češkem vzoru. Mi tega ne bomo nikdar trpeli, da bi postali državni nastavljenec agitatorji te ali one stranke. Grm je pa sedaj središče take agitacije. Mi kmetje pa ne bomo pošiljali svojih sinov na Grm, da bi postali pod vplivom sedanjih vzgojiteljev priganjači samostojnežev. Dolgo so to rano prikrivali, v zadnji Zrjavosti dobi so jo odkrili v vsej gnjusobi. Mi bomo pa poskrbeli, da to rano zacelimo, če ne pojde drugače, pa z operacijo.

Dolenjski kmet.

Ni treba vsega verjeti.

(Dopis z dežele.)

Dne 8. februarja je imela »Samostojna« javen shod nekje pod Krimom. Nastopili so trije govorniki. Po shodu je rekel neki mladenič: »saj so prav lepo govorili.« Pa zakaj bi tudi ne! Saj je eden govornikov sam povedal, »da ni treba vsega verjeti«. Ni čuda, da so bili lahko vsi govorniki »lepi«, če lažejo. Gospod govornik je gotovo mislil, da to velja le za druge, za njega samega pa ne.

Ker znajo samostojni bratci povedati enako »lepo« govoriti, in ker mnogi tudi slepo verjamejo lepim besedam, zato hočemo nekatere reči prevdariti, ali bi jim verjeli, ali ne.

Nikdar in nikakor ne morejo pozabiti dr. Šušteršiča in njegove vnovčevalnice za živino. »Slepar je bil, in zato je tudi vsa Ljudska Stranka sleparija.« Ne bom zagovarjal v vseh rečeh dr. Šušteršiča, po-

vem pa, da je v marsikaterem oziru mož silno veliko koristil slovenskemu kmetu. Če je krenil nazadnje res na napačno pot, zato še ni treba verjeti vseh mogočih laži o njem. Zdrav razum pravi, da je Ljudski Stranki le v čast, ki je bila toliko dosledna in močna, da je izločila iz sebe nekdanjo tako zaslužnega moža, ki je zašel na napačno pota, medtem ko druge stranke trpe v sebi največje koritarje in propalice.

Pa kaj dr. Šušteršič, saj je dr. Korošec prav tak. Pomislite ljudje božji, dr. Korošec je naredil za 40 milijonov dolga v Ameriki, ki ga bomo morali mi, ali pa naši otroci plačati v zlatu. Za 5 milijonov je bilo živil, ta so vsaj nekoliko koristila ljudem, za 35 milijonov je pa bilo »špic«, »knofelc«, »kampelčkov«, »modrčkov«, »žajfice« itd. Tako nekako je bilo rečeno.

Kaj pa, ali je vse to tudi res? V ladji, ki jo je naročil dr. Korošec, so bile samo potrebne reči, prej imenovanih reči pa tudi ene ni bilo. Polomil jo je pa edino dr. Korošček naslednik socialni demokrat Bukšeg, ki ni takrat takoj prevzel in plačal blaga, ko je bil dolar vreden okrog 35 kron.

Govori samostojnih so vsi polni ljubezni do kmetskega stanu. Samo to žele, da bi prišel kmet do veljave. Toda, kako naj pride, če bodo samostojni tako delali, kot sedaj. Poglejte! Liberalci so določili, da bodo po volilnem redu volile liberalne gospodine in gospe, soc. demokratje so izprosili, da bodo volile tudi nastavljenke delavke po tovarnah, samostojni pa nimajo besede, da bi volile tudi kmetske žene in dekleta, ki so med vojsko držale vse štanove po koncu. Ti ljubitelji kmeta nočejo, da bi bile kmetske žene in dekleta enakopravne mestnim gospodičnam in delavkam. Na shodu pod Krimom, ki je trajal več ur, ni padla niti ena beseda o tej najnujnejši potrebi kmetskega stanu. Kaj mislite, zakaj ne? Vzrok je povedal neki samostojnež v gostilni: »Če pride splošna ženska volilna pravica, bo šla vsa Marijina družba za duhovnom.« Kaj kmet — s farško stranko proč, to je njih geslo! Slep mora biti, kdor tega ne sprevidi.

Enemu izmed govornikov je bilo tudi silno hudo, ker so med vojsko pobrali zvonove. Lepo, tako sočutje glede svetih reči! Toda hudo je bilo govorniku najbrže zato, da je lahko pristavil: »Že veste, kdo jih je dal.« Zopet skrb za cerkvene reči zato, da se lahko udari po duhovnikih. Kaj pa, ali so jih dali prostovoljno? Če je po vojski prišel mož domov, pa je našel manj živine, ker so mu jo rekvirirali vojaki, ali je zato ženo nabil, ki jo je morala dati s solzami v očeh. Ali je katera žena po vojski nabila svojega moža, ker je šel k vojakom, češ, zakaj si pa bil tako neumen?

No, pa če so že zoper duhovnike, zoper vero pa gotovo niso, vsaj takó zatrjujejo (če pozabimo nato, da je med glavnimi kričaji samostojnežev veliko brezvercev). Že dobro! Kaj bi pa samostojni rekli, če bi kak meščan trdil, da zelo ljubi kmetski stan, samo kmetov, pa kmetič noče? Ali moreš ločiti kmete od kmetskega stanu?

Kako je pa treba to-le razumeti? Neki samostojnež je razlagal v gostilni, da so

najprvo nastala velika drevesa, iz teh so se sčasoma razvile živali in končno je iz najpopolnejše živali — opice, nastal človek. Pozdravljen g. »opica«! Drugi tak samostojen učenjak je zopet trdil, da Boga ni, da je Marija enaka drugim materam. S katero vero se pa to sklada? Pa bo kdo rekel: »Saj nismo vsi takii!« Prav, da niso vsi, sicer pa pravi pregovor: »gliha vkup štriha« in drugi, »če se za smolo primeš, se osmoliš«.

In da tem lažje slepe one, ki so še dobri, se tudi sami delajo pobožne. Še bolj goreči in katoliški, hočejo biti kakor papež sam. Zadnji »Kmetijski list« prinaša poročilo, da namerava sv. oče dovoliti razporoko. Ker je pa zakon Slovincem sv. reč, zato protestira »Kmetijski list« proti namišljeni nameri sv. očeta. Čemu prinaša tako gorostasno laž? Ali ne morda radi tega, da bi omajal zaupanje vernikov v sv. očeta in v duhovnike sploh? Zgodovina nas uči, da je rimski papež rajši pustil, da je cela Angleška odpadla od sv. vere, kot pa, da bi dovolil angleškemu kralju Henrik VIII. drugi zakon, ko je še živela prva žena. Papež je rekel: ne smem. Sedanjí papež naj bi pa to dovolil? Ali ni to nesramno natolcevanje?

Edino v svobodomiselnem časopisju so mogli samostojni pobrati tako laž. Če črpajo v judovsko - svobodomiselnem časopisju svojo modrost, bodo tudi sami tja zašli, če že niso in očitno kažejo, kam da spadajo.

Torej, kadar samostojni govore o veri in se delajo pobožne, ne verjemite jim, kakor sami trdijo, vsega!

Shodi za žensko volilno pravico.

Zapostavljanje kmetskih žen in deklet pri občinski volilni pravici je rodilo med kmetskim ljudstvom velik odpor in po celi Sloveniji so se vršili veliki protestni shodi, od koder so se odposlale resolucije brzojavno naravnost v Belgrad. Do sedaj smo dobili poročila o sledečih shodih: Struge, Stanga, Dobropolje, Brezovica in Log pri Ljubljani, Šmarjeta, Trebeljevo, Mirna peč, Sora, Ježica, Rateče-Planica, Šmarje pri Ljubljani, Črnuče, Cerklje na Gorenjskem, Spitalič pri Konjicah, Pameče, Št. Vid pri Grobelnem, Št. Jernej-Loče, Gotovlje, Zavadnje, Frankolovo, Dramlje (Celje), Sromlje, Št. Jurij ob j. žel., Vrhnika, Kopanj, Kranjska gora, Sladka gora, Majšberg, Št. Lenart nad Laškim, Predvor, Sv. Križ pri Rogaški Slatini, Vodice, Rogatec, Št. Jakob ob Savi, Šmarje pri Grosupljem, Breznica, Podbrezje, Škocjan pri Turjaku, Sela pri Kamniku; metliški sodni okraj. — Nekateré resolucije so zelo uspele. Tako se glasi ena od teh: »Ako imajo občinsko volilno pravico traja, ki ne znajo drugega kot to, kako se po najmodernejši modri spletajo lasje, in ki ne govore nič drugega kakor to, kako je bilo na tem in onem plesu, bi bilo skrajno krivično, če bi pridelovalke živeža in one, ki dajejo narodu čvrst naraščaj, ne imele volilne pravice.«

Kdor hoče vedeti, kdo je vojske kriv, naj bere knjižico: Primité tatú.

Fizol in modrci dr. Korošca.

Iz več krajev nam poročajo, da nas sprotniki po svojih shodih in tudi zasebno agitirajo proti naši stranki s tem, češ, da ja oškodoval dr. Korošec državo za več milijonov s tem, da je naročil iz Amerike mnogo starega in neužitnega fizola in celo ladijo modrcov, naramnic, raznih pomad itd. V širjenju takih laži prednjačijo predvsem samostojni liberalci, kateri danes rajše čitajo »Domovino«, glasilo JDS, kakor pa svoj »Kmetijski list«, ker ta še premalo udarja po klerikalcih. — O fizolu in o ladiji z modrci itd. je prinesel »Slovenec« od 14. februarja točno informacijo, s katero je bilo blatenje dr. Korošca od strani nasprotnikov osramočeno. Ker pa oni s to gonjo še vedno niso končali, zato pozivamo vse naše somišljenike, da javijo nemudoma vse laži, ki jih nasprotniki širijo, tajništvu Jug. Kmetске zveze ali pa tajništvu VLS v Ljubljani. Javiti je potrebno vedno, kdo in kje je govoril, kedar in kaj je govoril; navedejo naj se tudi priče. Te lažnive tiče bo potrebno pitati z ričetom. — Kakor nam poročajo, širijo socialisti iste laži, in tako je v nedeljo, dne 22. t. m. nekdo govoril na shodu v Kresnicah. Tudi te rdeče močice bo potrebno naučiti drugače govoriti.

Resnice ne marajo!

Z ozirom na to, ker je bil moj članek v 6. številki »Domoljuba« od g. državnega pravdnika konfisciran, pripominjam to-le:

Neznosne razmere, v katerih se nahajajo naši kmetje radi dohodninskega davka, nepostavno postopanje davčne oblasti; naravnost odurno postopanje proti mirnemu ljudstvu od strani uradništva mi je dalo povod, da sem opisal razmere, ki naše pošteno kmetsko ljudstvo v skrajno nezadovoljnost pehajo. Ako meni g. državni pravdnik, da sem lažnik, ki hočem na nepošten način črniti oblasti in uradništvo, naj stvar preišče. Jaz sem se pod članek podpisal; ako mi dokaže laž, vem kaj me čaka. Zaslišijo se lahko vsi tukajšnji občani in izkazalo se bo, da je opis v članku čistot na pravilnem stališču.

Podpirati nezadovoljnost ljudstva ne obstaja v tem, da se vse, kar je krivičnega od strani oblasti, opiše, ampak v tem, da se z absolutizmom in terorizmom v kalu zatire glas ljudstva.

Če smo v svobodni državi, naj ljudstvo svobodno potoži svoje težave, ki ga tarejo in se izrazi, kaj želi v izboljšanje svojega neugodnega stanja.

Če pa smo v državi, kjer se hoče s kruto silo zatirati klic trpečih, po krivici zatiranih, kjer ljudstvo ne sme ničesar govoriti, ampak trpeti, plačevati in molčati, potem seveda se mora vse, kar govori o krivici, zaničevanju in zatiranju kmetskega ljudstva, zabraniti. In to se je delalo do sedaj.

Dokler bodo v naši Jugoslaviji vladale take razmere, ne bo zadovoljnosti in pravice.

Josip Gale,

t. č. nač. K. Z. in bivši občinski tajnik v Trebeljevem.

Iz Kmetiskih Zvez.

MORAVČE.

Naša »Kmetška zveza« je priredila na svečnico javen shod na Hribu pri Moravčah za občino Velika vas. Poročala sta kaplan Sušnik in posestnik Franc Novak iz Prekmurja. Iz govorov so ljudje spoznali, kje imajo iskati ljudske prijatelje. Samostojni so med govorom agitirali, da bi vrgli »farja« ven. A naši so jim pokazali svoje krepke pesti in jih je to veselje minilo. Dasi je bila ta občina do sedaj v liberalnih rokah, se je vendar skoraj vse kmetško ljudstvo zapisalo v »Kmetško zvezo« in je s tem liberalnemu gospodarstvu odzvonilo, za kar se moramo posebno zahvaliti vrlemu kmetškemu mladeniču Jožetu Brvar.

KRESNICE.

Dne 1. svečana je sklicala tukajšna K.Z. shod. Govorila sta dva govornika iz Šmartna. Shoda se je udeležilo zelo veliko ljudi. Prišli so tudi železničarji. Sprejete so bile resolucije proti škodljivi valutni reformi 1 : 4 in za žensko volilno pravico. Kmetiskih žen. Shod se je izvršil mirno in dostojno. — Teden pozneje pa je sklical mlinar, mladi Zaman v Jevnici shod samostojnih kmetov. Prišel je govornik Marinko. Pa je padel med ose in sršene. Udeležili so se shoda samo pristaši K. Z. in železničarji, soc. demokrati. Zlasti rudarji mu niso pustili govoriti, češ, imamo dosti dve stranki, vaše ne maramo. Samo to je povedal, da je izkušen kmet in da je prišel brez farjev in advokatov. Več mu niso pustili govoriti in tako je bil začetek in konec ob enem. Pristaš samostojnih kmetov je bil samo mlinar Benčič. Človeku ni dobro, če je sam, si je mislil, naredimo si stranko. Pa ni šlo. Čudno! Navadno ljudje vodo na svoj mlin napeljujejo, on, mlinar, pa narobe. Mislimo, da razume te besede.

ŠMARJE.

»Kmetška zveza v Šmarju« je imela 8. februarja sejo, katere se je udeležilo tudi okrog 60 drugih zaupnikov. Po enournem temeljitem predavanju, ki sta ga imela ob navdušenem pritrjevanju vseh udeležencev gg. Kamusič in Besednjak, so se soglasno sprejele resolucije proti liberalno - socialistični rešitvi valutnega vprašanja, proti izključitvi kmetškega ženstva od volilne pravice, proti maksimalnim cenam za živino in proti razpuščanju občinskih odborov.

PEČE.

V nedeljo 15. t. m. popoldne se je vršil političen shod »Kmetške zveze«, katerega se je udeležilo okrog 300 naših pristašev in okrog 30 samostojnih. Poročal je poslanec Štrcin. Med njegovim govorom so samostojni silno kričali in razgrajali. Posebno se je odlikoval moravški samostojnež Janez Lavrač. Kljub divjanju samostojnih so se stavile resolucije, ki so bile vse navdušeno sprejete.

MORAVČE.

Kmetška zveza je priredila v nedeljo 15. t. m. velik političen shod. Dvorana Ljudskega doma je bila nabito polna (okrog 4

800 udeležencev). Poročala sta Ivan Gostinčar ml. in poslanec Štrcin. Iz njihovih govorov so navzoči zvedeli, kako velike »prijatelji« je imelo kmetško ljudstvo v ministrstvu v Belgradu in pri deželni vladi v Ljubljani. Možje in fantje, žene in dekleta so bili vsi ogorčeni nad bivšo vlado in klicali, kako je vendar mogoče, da taki izsesalci kmetškega ljudstva sede na odločilnih mestih. Prav veliko veselja so nam napravili samostojni, ki so se shoda udeležili in hoteli s svojim razgrajanjem preprečiti zborovanje. Pri glasovanju za predsednika zborovanja se je dvignilo dvanajst rok proti našemu predsedniku, dasi so cel teden pridno agitirali, da bi spravili vse svoje na naš shod. Zelo navdušenega za samostojne se je pokazal vrhpoljski gostilničar Požar. Poslušalci pravijo, da je v svoji vni za vero venomer govoril: »Kaj pa farji, f...« in to on, ki povdarja, da se bo potegoval za vero in duhovnike. Modri možje pravijo, da bi bilo zanj bolj pametno, da ostane v nedeljo popoldne doma in ne hodi v drugo faro na shod kričat, da mora v svoji hiši napraviti red in preprečiti vsako pohujšanje. Posebno so se liberalci zamerili ženam in dekletom, ker so nastopili proti volilni pravici kmetiskih žen in jih zmerjali z babami. Ko smo stavili resolucijo, da mora odstopiti brezverska liberalno - socialistična vlada, so samostojni nastopili proti tej resoluciji. S tem so pokazali, da so res liberalci. Po shodu so se udeleženci razšli, vsi polni navdušenja za ljudske pravice in zatrdnjevali, da tako zanimivega shoda še ni bilo v Moravčah.

TREBELJEVO.

Tukajšna Kmetška zveza vrlo deluje. Energično nastopa proti vsakomur, ki hoče zatirati in zaničevati kmetški stan. Kmetom se nalaga krivična dohodnina in K. Z. jim v tem oziru skuša pomagati. Napravljva prizive in kot zastopnica kmetov ugovarja pri oblastih. Dosegel se je uspeh, da je davčna oblast morala odbiti enemu kmetu dohodninski davek, katerega je pod okriljem očitne krivice napravila oziroma predpisala. Ker je črv napravil ogromno škodo, je K. Z. prosila za odpis davka, davčna oblast je nagajala. Prosil se je za cenejšo nabavo živin na ministrstvo za izhrano v Beograd in na deželno vlado, odgovora seveda K. Z. ni vredna. Odbor je v seji 10. febr. 1920 deželno vlado pozval, naj vsaj toliko upošteva pomanjkanje trpeče, da blagovolj odgovoriti. V tej seji se je sprejelo več resolucij: glede krivične rešitve valutnega vprašanja, glede maksimalnih cen za živino, glede odredbe ministra prosvete radi monopoliziranja sokolskega telovadnega sistema, namreč, da ne maramo, da bi se izvenšolska mladina po Sokolu silila k telovadbi, dalje proti izplačevanju podpor brezposelnim, ki so kmetškega stanu in sposobni za delo a nočejo, kajti več ima kmet pravice govoriti kam gre denar, ki ga z davki daje državi, kot pa vlada, ki ni po volji ljudstva na krmlju. Glede uradništva, ki se surovo obnaša proti kmetškemu ljudstvu se je tudi sprejela primerna resolucija. Ker direktije pošte in brzojava prošnji K. Z. za zboljšanje

poštne zveze ni ničesar ukrenila, se je napravila nova prošnja z resolucijo, naj se upošteva zahteve ljudstva. Sprejme se še resolucija za žensko volilno pravico. Kmetška zveza prireja času primerno predavanja po posameznih župnijah tukajšne občine, priredila je dne 2. febr. shod na Polici, ki je bil vrlo obiskan, dalje protestni shod kmetiskih žen na Prežganjem proti krivičnemu volilnemu redu.

Tako torej deluje naša K. Z. Zato se ni čuditi, da je pri nas trdnjava, kamor se vpliv samostojnih ne more vrniti.

Kmetje, iščite sveta in zavetja v vsakem oziru v Kmetški zvezi, načelnik vam bo vsikdar z veseljem ustregel.

SHOD NA HOMCU.

V nedeljo, 15. februarja t. l. je bil shod Kmetške zveze na Homcu. Prostorna dvorana Društvenega doma je bila polna zborovalcev. Govorila sta poslanec Sušnik in Stanonik. Občinstvo je pazno poslušalo in živahno odobravalo govore. Sklenile so se sledeče resolucije: 1. Odločno protestiramo proti maksimalnim cenam živine in zahtevamo, da se ta naredba takoj ukine. Kadar bodo maksimalne cene za vse stvari, tudi n. pr. za obleko itd., se podvržemo tudi kmetje. 2. Zahtevamo, da se dá tudi kmetškim ženam in dekletom volilna pravica za občine in državo. 3. Ogorčeni odklanjamo rešitev valutnega vprašanja v razmerju 4:1. 4. Skliče naj se takoj parlament. 5. Protestiramo proti italijanski grabežljivosti. Meje se naj uredi po narodnosti. 6. Ugovarjamo najodločnejše proti nametavanemu podržavljenju sokolstva.

KOPANJ.

Dne 22. februarja je sklicala Kmetška zveza za župnijo Kopanj javen shod. Shoda se je udeležilo okrog 1000 ljudi. Govorila sta gg. Besednjak in Kamusič. Ljudje so z občo pozornostjo sledili izvajanjem obeh govornikov, le žal, da je par neolikancev skušalo govornika motiti. Ob velikanški navdušenosti je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Kmetje in kmetice, zbrani na shodu J. K. Z. na Kopanju na Dolenjskem, dne 22. februarja 1920, odklanjamo in zavračamo z vso odločnostjo krivični in protiljudski občinski volilni red, ki daje volilno pravico mestnim gospodičinam in tovarniškim delavkam, jo pa na brezvesten in sramoten način odreka kmetškim ženam. Zahtevamo enako volilno pravico za vse državljanke brez razlike izobrazbe in brez razlike stanu. Predloženi volilni red pomeni sramotenje in preziranje našega kmetškega ljudstva, ki je steber in skoro edini nositelj države.«

Iz tajništva JKZ.

Seja odbora Jug. Kmetške zveze se je vršila v nedeljo, dne 22. t. m. Obravnavale so se razne tekoče zadeve. Razni odborniki so poročali, kako so vplivale maksimalne cene za živino na ljudstvo, kakšne krivice so se dogodile in se še vedno dogajajo itd. Razmotrivalo se je vprašanje o sestavi nove ljubljanske vlade, kmetške zbornice, o volilnem redu itd.

Koledarček. Tajništvo nima niti onega Koledarčka več na razpolago. Posamezniki se pa še vedno oglašajo zanj. Na posameznike se ne moremo ozirati in zato prosimo vse odbore Kmetijskih zvez, da poagitrirajo med svojimi člani za Koledarček in nam nemudoma javijo, koliko izvodov bi potrebovali, da moremo zopet naročiti. Kot že javljeno, stane izvod po pošti 3 K 50 vin. Prosimo tudi one Kmetijske zveze, ki so Koledarček dobile, a ga niso še plačale, da nam denar nemudoma pošljejo.

Kmetiskim zvezam! Opozarjamo zopet in zopet vse Kmetijske zveze, da se ne obračajo na tajništvo glede shodov komaj par dni prej, preden bi se moral shod vršiti, ampak vsaj 14 dni prej. Vedno naj se tudi sporoči, o čem naj se govori, kaj je najbolj potrebno. Kjer še ni Kmetijske zveze, naj se nemudoma ustanovi in naj se pošljejo natančni naslovi odbora, predvsem pa onega, na katerega naj se pošiljajo okrožnice. Nabirajo naj se vedno novi člani. Odbori Kmetijske zveze naj imajo redno svoje seje in sestanke, kjer naj se obravnavajo vse tekoče zadeve.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

† **Dr. Pero Rogulja.** Hrvatski dr. Krek, veliki organizator in voditelj hrvatskih kmetov, dr. Pero Rogulja je 19. februarja ponoči v Sarajevu, kjer se je mudil na shodu Ljudske stranke, umrl. Mladi doktor je bil ves prešinjen krščanske misli in je prvi začel delati, da se vse hrvatsko ljudstvo organizira v krščanskem duhu in je v ta namen neumorno potoval po vseh hrvatskih deželah. Več mesecev po vrsti ni spal zaporedoma na isti postelji. Bil je neoženjen samo zato, da bi tem lažje posvetil vse svoje moči svojemu ljudstvu. Padel je kot žrtev svojih naporov. — Bog mu bodi večni plačnik!

Liberalno-socialistična vlada je vse državno gospodarstvo spravila v tako obupno stanje, da ni mogla več naprej in je morala odstopiti. Regent, ki je prej brezpogojno zaupal liberalcem in socialistom, je uvidel, da bodo ti gospodje državo pokopali, in jim je namignil, da naj gredo. In šli so s sramoto. Novo vlado je sestavil radikalec Protić. V vladi je zastopan Jugoslovanski klub po treh članih, med temi je tudi dr. Korošec, ki je dobil ministrstvo za železnice.

REKA.

Wilson je odločno povedal svoje mnenje: ali boste mene ubogali, ali pa živite brez mene. In Nitti, italijanski zunanji minister se je baje izjavil, da Italija brez Amerike ne more živeti. Na drugi strani pa se poroča, da so Angleška, Francoska in Italija vdrugeč poslale pismo v Belgrad in pozivljajo jugoslovansko vlado, naj sprejme njihov predlog ali pa se bo uresničila londonska pogodba. Brezdvoma je, da bo vlada dala ententnim nasilnežem primeren odgovor. Baje se gospod Nitti pripravlja tudi na pot v Belgrad, da osebno izvrši, česar pismeno ne more doseči.

AVSTRILIJA.

V Avstriji delajo novo ustavo. V tem oziru bode Avstrija za nas dobra šola. Krščanski socialisti so za to, da dobijo posamezne dežele obširno samoupravo, ker bo s tem ljudstvo najbolj zadovoljno in ker bo državna uprava lahko veliko točnejše in z ljudskimi željami vsopredno delovala, socialisti pa zahtevajo strog centralizem: vso pravico imej samo Dunaj. Socialisti upajo na ta način dobiti večji vpliv na ljudstvo, da pa je vsaka centralistična uprava veliko bolj podvržena uradnikemu šimelju in da radi nepoznavanja razmer pogosto ravno narobe ukrepa kot je prav, to pa socialistov nič ne moti. Ravnotako kot pri nas: Belgrad je nezmožen danes, da bi sam vodil vso državno upravo, a vendar liberalci tišče, ker upajo na ta način klerikalce pritisniti ob steno, za ljudstvo jim pa nič ni.

Ameriška pomožna akcija na Dunaju je dognala, da je na Dunaju 63.402 otrok nezadostno hranjenih; samo 3 odstotki dunajskih otrok dobiva zadostno hrano. Nič boljše ni v Gradcu in po drugih mestih. Stajerski kršč.-soc. deželni kmetijski svet je izdal na kmete klic, v katerem jih poziva, naj darujejo živil za stradajoče mestne otroke in se ne dajo osramotiti od tujcev, ki si prizadevajo omiliti stradanje avstrijske dece. — Dunajska sodrga je popolnoma podivjala. Po mestnih in okoliških pokopališčih trga in odnaša lesene ograje in križe ter odpira celo grobove in braka med mrliškimi ostanki za dragocenostmi. Seveda se ta sodrga lahko sklicuje na še grše delovanje verižnikov in oderuhov, ki uganjajo svoje zločine nad prebivalstvom vprico vseh oblastev in postav.

FRANCOSKA.

Svoj čas je brezverska vlada na Francoskem izvedla nasilno ločitev Cerkve od države ter oropala Cerkvi vse njeno premoženje ter vzela cerkvam in duhovnikom vse dohodke in jih kratkoma postavila na cesto. Sedaj se razmere izpreminjajo. Francija uvideva, kam pride ljudstvo brez vere in je spoznala kakšna velikanska opora za obstoj srečne države je katoliška Cerkve. In zgodilo se je, da je v francoski zbornici protestantovski duhovnik Sulljé predlagal, naj Francija zopet vpostavi zvezo s papežem. In cela zbornica je bila istih misli. Kristus končno zmaguje vedno in povsod.

RUSIJA.

Dosedaj o generalu Brusilovu ni bilo veliko slišati. Svoj čas je bil to mogočen mož, poveljeval je milijonskim ruskim armadam in desetisoče ruskih vojakov izročil v Galiciji smrti. Po porazih, katere je doživel, je bilo kmalu njegove slave konec in do sedaj je menda proč od sveta premišljal o minljivosti vsega posvetnega. Sedaj pa si išče novih lovorik med boljševiki. Stopil je v rdečo armado, ki ima začetni ofenzivo proti Poljski. General Brusilov se je ponudil boljševikom na razpolago, ker je zvedel, da je bil njegov sin na povelje Denjškina ustreljen.

ANGLEŠKA.

Angleški gostilničarji in vinski trgovci se silno boje, da ne bi tudi na Angleškem

kot v Ameriki prepovedali prodajo vsakega alkohola. Sedaj so si izmislili gostilničarji izvirno sredstvo za agitacijo proti prepovedi alkohola. Sklenili so, da dajo natisniti listke z napisom: »Če zmaga prepoved, tega ne bo več. Te listke bodo nalepili na vsako steklenico opojne pijače in ob vsakem požirku bo videl pivec ta napis, ki ga bo spodbodel. Gostilne bodo opremljene s velikimi napisi, na katerih bodo napisane takšna svarila.

AMERIKA.

Socialisti so v Ameriki ravno tako nasilni kot pri nas. Ker ne morejo doseči ničesar s svojimi prevratnimi in brezverskimi načeli, so začeli s silo. Toda v Ameriki so ljudje drugače ponosni na svobodo mišljenja kot pri nas. Svoboda mišljenja je najdragocenejši zaklad, in kdor ga skuša uropati, je zločinec. Zato Amerika stopa rdečkarjem zelo na prste in jih je že mnogo izgnala. Delavski tajnik Wilson pravi: »Vsak ima tukaj v Ameriki pravico razširjati svoje ideje. Tudi za spremembe oblike vlade se lahko dela. Toda to pa le na človeški način, na način, da skuša tak »apostol« pridobivati somišljenike za to svoje ideje. Ako pa tak rdeči apostol skuša s silo usiliti večini svoje misli in ideje in s silo doseči, da se to zgodi, kar želi — potem pa naj ne bode »hud«, ako mu Združene države plačajo »frej voznjot, ko ga bodo pripeljali v sladki objem žida Trotskija.

V New Yorku so v mestni zbornici mestni očetje vrgli iz zbornice vseh sedem ta rdečih očetov — seveda samih čifutov. — Velikanski potresi in delovanje ognjene gore v San Miguel v zapadnem delu Vere Cruz v Meksiki so pobili tisoče ljudi. Za več dni bljuje ognjenik ognjeni plamen in tolik prah, da je cela okolica cele milje daleč vsa uničena. Goreča lava teče iz ognjenika kot goreča reka.

Kaj vse se govori proti slovenskim duhovnikom, zveš v knjižici: Primate tatú. Beri jo!

Ali ste že brali knjižico: Primate tatú. Stane samo 2 K.

Knjižica: "Primate tatú" se kupi v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Tedenske novice.

Politične.

p **Vlada naj cenzurira pridige.** Zadnji »Kmetijski list« piše: »Zahtevamo torej od vlade, da prepove v cerkvi politične govore.« Brez ozira na to, da je natočevanje, da bi se vršili v naših cerkvah politični govori, zahtevajo, da naj se vlada vmešava v strogo cerkvene zadeve, zahtevajo to, kar so svoj čas izvrševale najbolj brezverske vlade, ki so hotele Cerkvi ubraniti, da ne bi opozarjala ljudi na nevarnosti, ki jim prete in da ne bi po-

darjala svojih pravic. Samostojni bolj in bolj kažejo svojo barvo, kljub temu, da vedno zatrjujejo, da »branijo vero.«

p »Hoteli smo pomagati, da ohranimo vero očetov in ji priborimo spoštovanje,« piše zadnji »Kmetijski list«. Imenitno! Kako pa? Ali s tem, da imate v svojem programu, da vera ne spada v politiko, da torej božje in cerkvene zapovedi ne smejo vladati v državni zakonodaji, ali s tem, da zagovarjate brezverski šolski načrt, ali s tem, da zmerjate naše najboljše duhovnike s »popolnimi, besnimi norci«? Odgovori, premodri Matija Gubec!

p »Najpoštenje, najčistejše in globoko zamišljeno delo,« je liberalna samostojna kmetijska stranka, tako piše zadnji »Kmetijski list«. To »najpoštenje in najčistejše« delo obstoji, kakor vidimo v tem, da samostojni razbijajo naše shode, napadajo z nožmi naše može (Vavta vas, Velesovo, Šmarje pri Jelšah), da s surovo rilo razbijajo naše shode, da najnesramnejše obrekujejo naše v delu za ljudstvo osivele duhovnike, da odrekajo kmetstvu žensktvu volilno pravico, da zagovarjajo brezverski šolski načrt, da poudirajo najhujše svobodomiselce in brezverce kakor je dr. Žerjav, da rujejo proti združništvu, da ustanavljajo za svoje velekapitaliste kapitalistične družbe itd. Naše ljudstvo bolj in bolj spoznava to globoko zamišljeno delo in obrača hrbet liberalni stranki.

p Podlo obrekovanje. »Cerkve ni več kraj, kjer naj bi vsak vernik našel dušno tolažbo, marveč je mesto političnega gospodstva, kjer se neti in vzdržuje strašno sovraštvo in prepir med prebivalci iste vere in iste narodnosti.« Tako piše »Kmetijski list«. Prosimo navedb onih cerkva, kjer se to dela.

p Samostojnej Pucelj dopisuje tudi v dr. Žerjavovo glasilo »Domovino«. Gliha vkup štrihla.

p Samostojni v Belokrajini. Stari pristni liberalci prav pridno vabijo voditelje Samostojne kmetijske stranke na shode. Dajejo jim nauke in navodila, kako naj nastopajo: naj ne zabavljajo prav nič čez »farje«, naj pokličejo na pomoč Matijo Gubca in delujejo z geslom: »Kmet, kmet!« Prav pridno naj udirajo čez dohtarje, sodnike in uradnike! Zviti naj bodo, če hočejo kaj doseči. Sami ne pridejo na shod, ker če bi jih ljudje videli, bi Samostojna kmetijska stranka ne žela uspeha. — Pa recite še, da gliha vkup ne štrihla! Pridite z barvo na dan, Samostojni in povejte, da ste liberalci. Najgrše je hinavstvo! V boj z odprtim vezirjem oko v okoli!

p »Že prihajajo.« Že davno smo pre-rokovali, da je socialnim demokratom pri organizaciji kmetov predvsem za njihove glasove in za njihov denar, s katerim bi polnili socialistične blagajne in podpirali bogate voditelje. In glej: Preden je socialistično »kmetiskodelavska zveza« ustanovljena, že napoveduje »Ljudski glas«, da bo treba plačevati mesečno 2 K 50 vin., letno 30 K. To so pa tiči! Na eni strani oznanjuje socialisti, da je treba kmetom vse pobrati, na drugi strani pa naj še zato kmetje plačujejo v socialistično malho po 30 kron.

6

p Zapisnike sej narodnega predstavništva pošilja vlada našim županom tiskane v sami cirilici. Vlada si menda ne domišlja, da se bodo naši župani učili cirilice? Zahtevamo zapisnik v slovenskem jeziku!

Domače novice.

d Popolen in besen norec (»perfekten fanatičen norec«) je eden naših najodličnejših in za ljudstvo najbolj delavnih duhovnikov, ki je spisal knjižico: »Primate tatu. Tako namreč piše »Kmetijski list«, ki na drugi strani laže, da nima nič proti duhovnikom. Zakaj pa to liberalno glasilu Samostojnežev tako besni proti gospodu pisatelju? Zato, ker je spisal knjižico: »Primate tatu«, kjer z najvestnejšo resnicoljubnostjo pojasnjuje vzroke hujškanja proti duhovnikom. In ker so ravno samostojneži najbolj zagrizeni hujškači proti duhovstvu, jih je vest močno zapekla in so zarjuli.

d Dolarji in banke. Z dežele nam piše neka žena: Moj mož mi je poslal iz Amerike 114 dolarjev 21. julija 1919, zdaj sem pa prejela 1000 K od zagrebške banke dne 20. febr. 1920. Mož mi je pisal, da bom prejela okrog 3000 K. Sedaj ne vem, ali je kaka pomota, ali je dolar manj vreden, kakor takrat, ko mi je poslal. Z globokim spoštovanjem! (Op. uredništva: Poprašajte na vsak način advokata, ker gre najbrže za večjo vsoto.)

d Škofijska kronika. Podeljene so župnije: Lipoglav, Martinu Pečariču, župniku v začasnem pokoju; Duplje, Francu Zvanu, župnik na Bohinjski Bistrici; Poljanica, Andreju Kraulandu, župniku v Polomu; Draga, Francu Lončarju, škofijskemu tajniku in kaplanu v Ljubljani.

d Svarilo beguncem. Urad za zaščito beguncev javlja: V zadnjem času so oblasti ugotovile več slučajev, v katerih so hoteli nekateri verižniki iz zasedenega ozemlja zlorabiti določbe, ki veljajo za vračajoče se begunce glede izvoza njihove lastne živine, v tihotapske svrhe. Begunci se v svojem lastnem interesu svarijo, da se ne dajejo takim ljudem zapeljati in da tudi sami ne skušajo tihotapiti, oziroma verižiti z živino. Ako bi se slučaj, kakor gori omenjeni, ponovili, potem ni dvoma, da ne bode pristojna oblast vključ vseh dobrohotnosti več dovoljevala vračajočim se beguncem jemati s seboj niti ono malo število živine, katero so svoj čas pripeljali s seboj.

d Vozne cene v Ameriko. Paroplovna družba Cunard Line je določila nove tarife za prevažanje potnikov iz Evrope v Ameriko. Vozne cene so na različnih parnikih različne. Gibljejo pa se za III. razred med 64 in 68 dolarji; za I. razred med 165 in 205 dolarji.

d Prepozna prepoved. Bivša deželna vlada je prepovedala do Velike noči vse plese. Prepozno se je spomnila. Seveda, kaj bodo pa potem liberalci delali predpustom v Ljubljani!

d Tobak zopet podražen. Vsled odloka upravnega odbora monopolske uprave z dne 12. januarja 1920, št. 403, in odobrenja finančnega ministrstva z dne 19. januarja 1920, št. 180, se bodo od 20. februarja t. l. dalje prodajali: cigaretni tobak, tobak za pipo in cigarete za približno 10—20 odstot-

kov dražje kakor doslej. Najfinejši turški tobak, ki je stal doslej 48 K 100 g, bo stal 52 K, fini turški tobak, zavojček po 25 g 6 K, doslej 5 K; hercegovski, zavojček po 25 g 5 K (doslej 4 K); srednje fini turški, zavojček po 25 g 3 K; najfinejši ogrski, zavojček po 25 g 1 K 80 vin. (doslej 1 K 60 v.); domači tobak za pipo 25 g 80 vin; cigarete bodo stale, in sicer egiptovske 60 vin. komad, dame 28 vin. komad, športke 24 vin. komad, ogrske 10 vin. komad itd.

d Ponarejeni tisočaki. Ponarejenih tisočakov kroži toliko po naši državi, da si nihče ne upa sprejeti tisočaka. Zakaj ponaredb je 10 vrst in so nekatere teh tako dobro pogojene, da jih navaden smrtnik ne more poznati. Zato opozarjamo ljudi, naj se branijo sprejemati tisočake, ker ne vedo, kdaj lahko nasedejo. In škoda je lahko ogromna. Nekateri trgovci v Ljubljani so baje oškodovani po več deset tisočev. Pozor!

d Rekrutacija letnikov 1896—1900 se prične nepreklicno s 1. marcem t. l. K rekrutaciji morajo priti skupno in naenkrat prav vsi vojaški obvezanci letnikov 1896 do 1900, neglede na to, če in koliko časa je posameznik že služil pri vojakih, kakor tudi vsi oni, ki so bili pod bivšo Avstrijo ali pa tudi v naši vojski že asentovani ali prebrani. Vojaški obvezanci, ki so svoj rok v kadru že odslužili, bodisi v avstro-ogrski ali naši vojski, mi doneso naborni komisiji uradna dokazila o celokupni vojaški službi, kar bo naborna komisija v naborni listi zabeležila. Invalidi letnikov 1896—1900 so naborne obveznosti oproščeni, če predložijo svoje listine o invalidnosti svojim županstvom ali najbližji orožniški postaji, katera vpošlje te listine pristojni politični oblasti na vpogled in zabeležbo v naborni listi, nakar se listine invalidu zopet vrnejo. Glede skrajšanega roka vojaške službe ali sploh kake olajšave se opozarja, da prinese vsak vojaški obvezanec seboj vsa uradna dokazila, to je družinska poročila, katera so se že od strani okrajnih glavarstev izdala župnijskim uradom. Dalje si mora vsak obvezanec preskrbeti uradno potrjeno davčnega urada, koliko direktne in osebne davka brez doklad plačuje glavar družine ali vojaški obvezanec sam. Če mu to ni mogoče, naj prinese seboj davčne knjižice. Kdor si tega ne preskrbi, temu se na vsak način pripozna polni rok aktivne vojaške službe. Na naknadno vložene prošnje se ne bo oziralo. Da se dožene delazmožnost moshkih družinskih članov obvezanca, naj se isti zglaš z vojaškim obvezancem vred pri naborni komisiji, če rodbina prosi za kako olajšavo. Dan in kraj nabora se bo že razglasil.

d Smrtna kosa. Poroča se, da je dne 9. t. m. po kratki in mučni bolezni umrl obče spoštovani posestnik in gostilničar Matija Novak v Brekovrah pri Žireh, v starosti 62 let. Pokojnik je bil znan po svojem blagem srcu in globoki vernosti. N. v m. p.

d Vlom v šiški. Na pepelnico sredo, 18. t. m. med 19. in 21. uro so dozdaj še neznaní vlomilci pospravljali v sobi gospe gostilničarke Antonije Keršičeve v Šiški. Pospravljanje se jim je prav dobro obneslo. Ukradli so bankovec po tisoč kron,

5000 kron v različnih bankovceh; več zlatega in srebrnega denarja, 8 zlatih prstanov, 2 srebrna z zlatom obrobljena obročka za servijete in več srebrnega jedilnega orodja. Keršičeva gospa ima škode do 200 tisoč kron.

d Roparji v ljubljanski okolici. Na pustno nedeljo se je izvršil pravcati roparski pohod po ljubljanski okolici. Josip Kossec, rojen v Železnikih, je organiziral roparski pohod. Pri Rešku se je preoblekle 8 roparjev v vojaške obleke in odkorakali so v Sela pri Panchi, kjer so vdrli, grozeč s samokresom in s sekirami ter z bajoneti mlinarici: »Denar ali smrt!« Mlinarico so roparji zaklenili v mlin in kradli v podstrešju, nato so se vrnili k njej in jo prisilili z grožnjami, da jim je dala reči, katere so zahtevali od nje. Kar so izsilili in pokradli, so odnesli v nahrbtnikih. Kossec je prišel z nahrbtnikom v ljubljansko šent-petersko vojašnico k svojemu prijatelju Rešku, kjer je pustil nekaj blaga. Vso zadevo je dobilo v roke policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, kjer so izročili Reška v garnizijski zapor, roparje Kosca in brata Plahutnika so pa že tudi izročili deželnemu sodišču. Škode ima mlinarica 4500 K.

d Uboj v Košani. Pred nekaterimi meseci so se v Košani, okraj Postojna, fantje na svojo moč hudo stopili: dvakrat ali trikrat so se spopadli; pretepači so fanta Kranjca tako poškodovali, da je umrl. Posledic tepeža sta se pa brata Ivan in Jože Čužek tako ustrašila, da sta pobegnili v Jugoslavijo, misleč, v državi SHS naju ne bo nihče preganjal, toda zmotila sta se: naše oblasti so o uboju zvedele in detektivi kolodvorske policijske ekspoziture so brata Čužek izsledili in ju aretirali. Priznala sta, da sta bila navzoča pri pretepu. Izročena sta bila državnemu pravdnstvu.

d Žrtve pusta. Na pepelnično sredo so našli v Ljubljani poleg mesarskega mostu v Ljubljani truplo, ki je našlo na pustno noč v kanalu svojo smrt. Nesreča se je najbrž zgodila na ta način, da se je hotel podati na rob nasipa na malo stran in se je skotalil čez zid in se pri tem na pilotih, ki mejijo kanal, nesrečno pobil. Ponesrečenec je bil Jurij Martinelli iz Gradca, po poklicu urarski pomočnik. Bil je brez stanovanja in brez dela. Drugače ni bil na dobrem glasu, bil je kaznovan kakih 30-krat, največkrat radi vlačuganja, in je bil petkrat v prisilni delavnici.

d Sin morilec svoje matere. Posestnik Jožef Lončarič iz Rosalnice pri Metliki je kaj slabo izpolnjeval svoje obveznosti do očeta in matere, ki sta živela kot vžitarja pri hiši. Stariša sta morala iskati svojih užitkarskih pravic pred sodiščem. Na pustni torek je bila tozadevna obravnava. Zvečer je dal gospodar skuhati samc krompir; stara dva, ki sta želela za ta dan kaj boljšega, sta ga začela zbadati z očitki. Sin se je raztogotil, vzel nož in ga zabodel materi v srce in potem še v trebuh. Žena je bila na mestu mrtva. Oče se je podivjanemu sinu ubranil. 27-letni morilec je šel klicat mater svoje žene, da naj gre tolažiti svojo hčer, potem se je javil sodišču.

d »Država brez Boga«. Knjižica »Država brez Boga«, spisal Jos. Debeljak, se

dobi. Cena 3 K. V knjigi je mnogo važnih misli in podatkov. Najprej predoči državo in vidiku brezboštva. Kaže dosledno tudi z zgledi, kam da pride. Pojasnilo predoči »državo z Bogom«, obravnava »ljubezen do domovine« in »Cerkve in država«. — Skupine, ki naroče po 30 izvodov, dobe 10% popusta. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni in v trgovini Ničman, Kopitarjeva ulica. Vsebinska je velezanimiva za vsakega razumnika.

d Poljudni list »Zdravje«. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro začne v kratkem izdajati ta poljudni zdravstveni list, ki ga urejuje ministrstvo narodnega zdravja v zvezi z Društvom za čuvanje narodnega zdravja v Belgradu. Slovenska izdaja se bo za enkrat tiskala v 5000 izvodih. List izhaja kot mesečnik na 32 straneh in stane na leto 24 kron. Mladina vseh šol, vojniki in člani Društva za čuvanje narodnega zdravja v Sloveniji, kojeja ustanovni občni zbor se v kratkem vrši, bodo dobivali list za polovično ceno. List bo prinašal poljudne članke iz vseh strok zdravstva, n. pr. kako se čuvamo nalezljivih bolezni, kako naj postopamo pri posameznih obolenjih, kako je streči bolnikom, kako je negovati dojenje in otroke itd. Naroča se ga pri zdravstvenem odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Prva številka, ki v kratkem izide, bo tudi v slovenskih knjigarnah na ogled.

d Darilo! Gospod Franc Miklavčič, župan občine Moravče, je nabral pri župljanih znesek 350 K za bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

d Rokovnjače, to narodno igro s petjem v 5 dejanjih 8 slikah uprizori v nedeljo 29. februarja 1920 ob 4. uri popoldne Kat. slov. izobraž. društvo v Hrušici v »Našem domu«. Vstopnice se dobe od danes naprej v domu.

d Kdor izmed vračevalšč se iz Italije kaj ve o enoletnem prostovolju Jakabu Langerholcu, baon II. I. R. bh. 2, v. p. 220, komp 7, in ki je zadnjič pisal 22. oktobra 1918, naj sporoči materi Mariji Langerholcu, Stara Loka. Stroški se povrnejo.

Cerkvene vesti.

c Iz št. Jerneja. Na dan Prikazovanja lurske M. B., 11. februarja, je bila v našem Lurdu vdružit lepa slavnost, odkar so prevzvišeni knezoško otvorili našo mlado božjo pot. Ob veliki udeležbi ljudstva je g. župnik imel za ta dan primeren govor in sveto mašo na Marijinem oltarju. Preteklo leto 1919 se je opravilo v Lurdu 111 svetih maš, kar je veliko za tako mlado božjo pot.

c Celje. Dne 8. svečana je priredila Marijina družba igro »Svojeglava Minka«. Igra je potekla dobro. Igralke, četudi nove, so povečini dobro igrale. Posebno nam je ugajala mati Minkina. Pred igro se je imel vršiti shod ženske zveze, toda ker govrnice gđc. Stupce ni bilo iz Maribora, je moral imeti političen govor g. kaplan Lasbacher. Zakaj bi ne bilo iz vrst Marijinih družbenk vsaj ena govrnica pripravljena za vsak slučaj. — Marijina družbenka.

Gospodarska obvestila.

g Srebro. Nemčija bo vzela srebro iz denarnega prometa, da s tem odpomore deloma denarni in gospodarski krizi. Plačala bo srebrni drobšč po ceni, ki daleč presega nominalno vrednost, in sicer bo plačala srebrno marko 6 in pol marke; za stari tolar (Taler) pa 21 in pol marke. Bankovna srebrna zaloga je padla na Nemškem od 330 milijonov na 21 milijonov. V marki

je nekaj manj od 5 gramov srebra. Cena srebra je v Londonu 83 penc na unco. Srebrna krona se ocenjuje danes po srebrni vsebini v avstrijskih papirnih kronah na 36 kron, v prometu se pa plačuje znatno cenejše. Cena za kovno zlato je v prostem prometu 170.000 mark za 1 kilogram; po zakonu o valuti bi morala znašati 3280 mark.

g Cena soli. Vsled sklepa finančnega ministrstva se določajo od sedaj cene soli iz državnih skladišč po 100 kilogramov: mleta in kamenita sol po 392 K, bela morska sol po 364 K, siva morska sol po 336 K, industrijska denaturirana sol po 208 K, ribarska bela morska sol po 266 K in ribarska siva morska sol po 226 K.

g Vrednost tujega denarja. Generalna ravnateljstvo posrednih davkov je določilo za enkrat vrednost tujega denarja takole:

1 funt šterlingov	50 dinarjev
1 turška lira v zlatu	50 «
1 turška lira v papirju	14 «
1 dolar	13 «
1 rubelj	1 «
100 nizozemskih goldinarjev	480 «
100 danskih kron	240 «
100 švedskih kron	270 «
100 norveških kron	250 «
1 šiling	2.50 «
100 mark	60 «
400 naših kron	100 «
100 čeških kron	50 «
100 francoskih frankov	120 «
100 belgijskih frankov	120 «
100 švicarskih frankov	238 «
100 levov	50 «
100 lejvov	60 «
100 drahem	188 «
100 pezov	245 «
100 italijanskih lir	115 «
500 perperov	100 «

g Valute na zagrebški borzi dne 20. febr. Ameriški dolarji (1) 125 K; avstrijska krona (100) 43 K; rublji (100) 125 K; nemške marke (100) 165 K; leji (100) 182 K 50 vin.

g Koruza iz Banata ni uporabna za seme. Na to opozarjamo vse tiste, bodisi zadrage, bodisi posameznike, ki so dobili ali bodo dobili banaško koruzo. Ta koruza je sušena umetno in nima v sebi kalilne moči. Semensko koruzo se bo vedno izrecno označilo kot tako.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

IZ TOPLIC.

V času, ko je polno zmot, laži, prevar in krivih nauk, se je treba še prav posebno oprijeti načel ali resnic, ki nam zmote in laži v lepo oblečenih besedah ali frazah kaj hitro razjasnijo. — Kmetijski stranki, ki se danes potegujeta za kmeta, sta si ravno v načelnem vrašljanju nasprotni. »Samostojna« pravi: »Mi nimamo nič proti veri.« In vendar ji je v njej lahko rečemo polovica, ki bi bili že takoj danes pripravljeni cerkve podirati in »larje« obešati. Druga polovica je zapeljana in v srcu še kolikortoliko verni. Tem velja: Za vernega katoličana ni dosti, da ni proti veri, ampak je njegova sveča dolžnost, da se za pravo vero tudi postavi in jo vsepovsod brani kot svoj najdražja zaklad. S takimi frazami — da niso proti veri — nas hočejo spraviti najprej v mišnost in versko brezbriznost, potem pa v brezverstvo, ki napravi iz človeka zverino. — »Kmetijska zveza« pa je zgrajena na pravi verski podlagi. Ne le, da ni proti veri, ona je odločno za edino pravo vero Kristusovo, kakor jo uči sv. katoliška Cerkev, kakor smo jo prejeli od svojih očetov in jo hočemo zapustiti tudi svojim otrokom. »Samostojneži« gledajo po strani naše duhovnike. Pa kakaj? Ali morajo ne izpolnjujejo svojih dolžnosti? Ali ne uče lepo naših otrok v šoli? Ali nam ne oznanjajo pravih nauk na prižnici? Ali ne dobimo pri njih tolažbe in utehe v spovednici in na smrtni postelji? Kdaj jih je še kdo klical, da ne bi šli radi in z veseljem? Ali niso dolžni tudi zunaj cerkve čuvati svoje črede, da je nepoklicani volkovi ne trgajo? Zakaj jih torej sovražite? O saj se poznamo! — Žalostno, da se jim da celo nekaj dobrih ljudi pri otiti in gra svojo dušo zapisat liberalcem z — par mernikov koruze. Tem kličemo: »Odpovejte se in ne mažite svojih krščanskih hiš! Koruze dajte dovolj tudi v »Kmetijski zvezi«, ki bo delala za kmeta tudi po volitvah. Topličan.

BOHINJSKE NOVICE.

Od Ajdovskega gradca do slapa Savice.

Gostinčarjev shod. V nedeljo 15. februarja je imel poslanec Gostinčar shod v Srednji Vasi. Obrazložil je vzroke sedanje dragine in pomanjkanja, priporočal samopomoč potom zadrug in še marsikaj. Mnogoštevilni zborovalci so mu navdušeno pritrdjevali, pa tudi nekateri samostojneži so bili z govorom zadovoljni, saj spoznavajo bolj in bolj, da je »samostojna kmetijska stranka« le liberalno slepota za nevedne in neznačajne ljudi.

»Kmetijski lista« očita poslovojni kmetijski družstva v Srednji Vasi, da ima na čuden način prihranjenih 60.000 kron. — Resnoljubni agitatorji verifikov in kapitalistov celo vedo, kje je naložen ta denar, zato jih vabimo, da se zgledajo pri g. Ženu; on jim bo z veseljem podpisal pooblastilo, s katerim bodo lahko dvignili lepo vsoto. Precej denarja bo, kaj ne, za vašo cigansko agitacijo in, kar je glavno: članom »samostojne« stranke ne bo treba plačevati po 30 kron »deleža« pri 600 kronskem primanjkljaju, ki ste ga zakrivali, kot sami pripovedujete, pri zadnji razdelitvi »samostojne« koruze. Potrudite se torej v zadrugo, vi neprekosljivo dobri gospodarji in računarji — ne bo vam žal! — Ako pa tega ne storite, skrijte se, grdi obrekovalci poštenih ljudi!

Iz Nomenia smo prelieli proti nekaterim osebam obširne pritožbe. Opominjamo prizadete, da se poboljšajo, drugače priobčimo opis v celoti.

»Domoljubovega« dopisnika išče jo. Eni dolže »larje«, drugi učitelje, tretji fotografa iz Fužine; bohinjske pesmice pa podkajajo celo Skalovčevi mami. — »Samostojni« imajo že pripravljene maščevalne načrte: »larje« bodo iz Bohinja spodili in naročili oženjene iz Češke, učitelji bo moral delati pokoro na Ajdovskem gradcu, fotografa bodo odkazali bivališče v Alčevem domu na Triglavu tudi dobri Skalovčevi mami bo — trda predla. — Tako trde in tako tudi bo, kakaj, kar »samostojni« pravijo je vse »gola in čista resnica«.

Iz Koprivnika. Tudi k nam, na Koprivnik so pred kratkim prišli agitatorji liberalcev — ali kakor se lepše imenujejo — samostojnih kmetov. Ljudje trpijo na Koprivniku veliko pomanjkanje živil, zato so se mnogi zapisali v »samostojno«, misleč, da bodo tako preskrbljeni vsaj z najpotrebnejšim. Pa dobili so člani samostojne stranke le po 17 kg koruze in to po tako visoki ceni, kot ni bila še nikdar v Bohinju, niti pri aprovizaciji niti pri trgovcih, danj so samostojni obljubovali živila pol zastoj. Ko je bil naš dr. Korošec minister za prehrano je pa bilo žita in moke dovolj. Kam je neki liberalno-socialdemokratska vlada spravila vse žetev preteklet jeseni? — Zdaj pobirajo socialni demokrati po Gorjulah, Koprivniku in Nomenju podpise za konsum. Nam se zdi, da tudi iz te moke ne bo kruha. Socialdemokratski voditelji lovijo naše ljudi za bodoče volitve s konsumom, »samostojni« pa v moko in sladkorjem — Treba bo pač poslati tja v Beograd može dr. Koroščeve sorte, drugače bomo Koprivničanje naprej in naprej le podpisovali — želodec pa bo prazen.

Lesna zadruga. Tudi bohinjski samostojneži so za lesno zadrugo, ki jo bodo ustanovili — kot piše liberalni »Kmetijski lista« — pa šele takrat, ko dobijo erarske gozde v svojo last. Ta je pa imenitna! Kdaj pa bo to? — »Samostojni« se namreč sami hvajajo, da jim je škofjeloski Hajnrihar — ta zagrizeni nasprotnik razdelitve veleposestev — posodil denar za agitacijo in jih tako privezal na svoj milijonarski žep. Če bode v Beogradu na krmilu liberalna vlada, pri »samostojni« stranki pa denarno odločevali podeželski veleposestniki — ki so celo naše poslance v Jugoslovanskem klubu prisilili, naj ne glasujejo za razdelitev veleposestev — boste ubodli bohinjski samostojneži še desetletja čakali na razdelitev — erarskega gozda. Do takrat vam bodo domači in tuji lesni trgovci odpeljali iz Bohinja že lahko — poslednji košček lesa.

Gasilno društvo na Boh. Bistrici je priredilo 8. febr. predstavo. Igrali so »Domena«. Gosp. nadučitelja opozarjamo, da je bilo pri tej, za otroke gotovo neprimerni predstavi — precej šolske mladine.

ČATEŽ POD ZAPLAZOM.

Dne 8. febr. je bil pri nas shod Kmetijske zveze, na katerem je govoril g. Ljud. Bahec in poročal o krivicah, katere mora prenašati zlasti kmetsko ljudstvo. Na shod je prišlo veliko »samostojnežev« iz Velike Loke, št. Lovrenca in Trebnjega, k so s pomočjo mesarja Pucelj iz Velikih Lašč skušali motiti govornika. Ko je g. Bahec končal — je nastopil kot govornik liberalnih kmetov mesar Pucelj. Povedal ni nič novega. Isto lajno kakor vsi liberalni mesarji in birli, je vrtil tudi Pucelj. »Duhovniki in klerikalci so krivi vojske, dragine, lakote, boleznih itd.« to je glava — trup in noge govorov liberalnih kričavcev. Priznal je pa v najhitrejši svoji razburjenosti naslednja dejstva: 1. Da so mu dolžniki pred vojsko prodali tri grunte — pa da jih je med vojsko zopet nazaj dobil. Pozabil je pa povedati, kakaj so šla posestva na boben — kakor tudi, kje je dobil denar, da je poravnal tako odromen predvojni dolg. 2. Da je kot liberalni agitator ljudi pred vojsko falbal. Velikolaščani, ki poznate dobro mesarja Pucelja, ali bi ne bilo dobro, ako bi malo opisali njegovo delo za kmeta pred vojsko, med vojsko in po vojski. Ko je g. Pucelj končal, se je oglašil k besedi zopet g. Bahec, da bi dokazal Puceljeve laži in ga osramotil tako, kot zaslužl. Toda mesar Pucelj in njegovi podrepaniki so se zbrli in ušli iz shoda. Resnica je huda teta, oči kolje, kaj ne, mesar Pucelj, zato je boljše pred njo bežati in vreči puško v koruzo.

STARITRG PRI RAKEKU.

Naša pošta. Od vseh krajev beremo pritožbe zoper poštne razmere v Jugoslaviji, naj še mi nekaj dodenemo. Ker je promet z Rakekom zaprt, dobiva Loška dolina svojo pošto čez Vel. Lašce. Podjetnica iz Vel. Lašč vozi s poštnim vozom do Nove vasi za prav majhno odškodnino. Ker ji ni mogoče vzdrževati konj, včasih poštrajka, ker ji uprava ni hotela zboljšati. In zgodilo se je že parkrat, da po več dni nismo imeli nobene zveze s sve-

tom. Naše pošiljke so pa stale v Novi vasi in čakale odrešenja, ki se je zgodilo na ta način, da se je par dni, ki so bile namenjene naprej, pokvarilo, nu ne pošiljke pa zakasnila. Poštna uprava naj nikar tako ne štedi, saj vendar nosimo vsa bremena davkoplačevalci in ne bo noben uradnik pri tem nič prikrajšan. Neka posebnost za v muzej — pa same avstrijski — je pa naša poštarica. Kake sitnosti in zapreke je delala ljudem za časa vojske, povemo v eni prihodnjih števil, samo nekaj danes. Vlada je izdajala različne odloke za sprejemanje denarja, toda naša poštarica se je ravnala samo po svojih odlokih in ni hotela slabo žigosanega denarja. Denar pa so ljudje le hoteli oddati, zato je marsikateri bankovec romal pri kolekovanju v koš. Kdo je tega kriv? Poštarica, ki bi ga bila morala sprejemati, pa ga ni hotela, med seboj so ga pa ljudje le razširjali. Ali je poštarica radi ljudi, ali ljudje radi poštarice?

Protestni shod zoper nasilstvo Italijanov, ki se je vršil na Svečnico v konsumni dvorani, je bil dobro obiskan. Kmetijska zveza, ki je shod sklicala, pa je protestirala tudi proti najnovejši rešitvi valutnega vprašanja in soglasno manifestirala za žensko volno pravico kmetijskih žena in deklet.

Lesna zadruga je začela z nakupovanjem lesa. Prvi njen uspeh pa je to, da je les dobil zares ceno. Kapitalisti so ga prej dobili skoro zastoj, zdaj ga morajo precej dražje plačevati. Ljudje, pa nikar ne mislite, da iz ljubezni do ljudi plačujejo les dražje, ampak zato, ker ga je zadruga dražje nastavila. Zato pa naj se vsak, kdor ima prodati trame, deske ali stoječ les, obrne na zadrugo.

IHAN.

Svojo sokolsko oliko je pokazal mladi fantalinček Ludovik Flerin, ki je nekega dne zlezal v cerkveni zvonik in tam nad edinim zvonom znašal svojo sokolsko podivjanost. Ko ga je g. župnik pozval, naj zvonik zapusti, se je mladi mož izjavil, da ima več pravic kot »far«. Živio Sokoli in njihova vzgoja! — Ihanški fantje.

IZ RIBČ (MORAVCE).

Na pustno nedeljo je bil naznanjen shod samostojnih v Ribčah. Ker govornika ni bilo, so se napredni Ribčani med seboj pogovorili, h kateri stranki bi sedaj pristopili. Kmetijsko zvezo so zavrgli, ker ta je za kmete. Druge so im še precej všeč. Ker pa v vseh nuenkrat ne morejo biti, zato bodo polagoma vse pokusili. Lani po leti so bili še stari liberalci, esni so imeli shod narodni socialisti in so s temi potegnili in si »Demovino« naročili, zdaj pa zimi pred pustom so postali samostojni. Kakšne barve bodo spomladi, bomo še sporečili. Torej vsake kvatre druge barve. Vstopite v K. Z. in ne bo vam treba več barve spreminjati.

SREDNJA VAS V BOHINJU.

Samostojneži pri nas že dlje časa bode v oči »Kmetijsko društvo« zato ker trdno stoji in lepo napreduje. Dokler se je borilo za obstoj, so stali ob strani in težko čakali, kdaj bo propadlo, ko so pa uvideli, da si je vrlo opomoglo, so dobili skomine po njem. Na občnem zboru l. 1918 so si bili svesti zmage, a so tako strahovito propadli, da se še do danes niso dobro oddahnili. Zato so zaprisegli maščevanje, ob vseh mogočih prilikah so rovali zoper zadrugo in ji jemali neled. Kdor išče, navadno nekaj iztakne, — odbor jih je izključil, kako so postali na enkrat poblevni, da kar prosijo nazaj za sprejem! Toda odbor pozna take potuhnjence. — Sedaj so se spravili nad mene, podpisanega poslovođa in nad uslužbenke. V »Kmetijskem listu« z dne 12. febr. 1920 so razkrili zanimive stvari prav za predpust: Načelnikova hči prodaja v zadrugi in še računati ne zna, jaz študiram (seve z zadruginim premoženjem) svojih 5 gosposko oblečenih otrok, in imam v posojilnici v Gradcu naloženih 80.000 kron, reci osemdeset tisoč kron. Prav dobre volje sem bil, ko sem na pustni torek vse to črno na belem bral v »Kmetijskem listu«. Le pomislite: starejša hči načelnika je stara komaj 6 let, kako bo revica prodajala in prav računala. Od mojih 5 otrok »študira« eden za mizarja v Dravljah, trije pa na univerzi v Srednji vasi, le eden strada v Ljubljani v Ljud-

ski kuhinji. Kar pa zadeva 80.000 K, izjavljam s polnim podpisom, da jih brez pridržka vse podarim in v popolno last odstopim samostojnežem v Srednji vasi v podporo letičnemu »Ekonomu«. Treba je le izvedeti od dotične ženske natančen naslov posojilnice v Gradcu, in potem hajdi po tisočake!

Le tako naprej »Kmetijski list«! Boljše reklame ne moreš delati za našo zadrugo, kakor s takimi dopisi v katerih kar mrgoli od samih laži. Ti pa, zaveden Bohinjec, koliko časa se boš še pustil strahovati in za nos voditi od takih »nesamostojnežev«?

Lovro Žen, poslovodja Kmet. društva.

BOHLJSKA SREDNJA VAS.

Glede dopisa iz Bohinjske Srednje vasi v zadnjem »Domoljubu« se nam od druge dobro poučene strani zatrjuje, da dopis ne odgovarja povsem točno resnici in da dopisnik ni natančno poučen. Zato tem potom popravljamo, kar v dopisu ni bilo pravilno. — Uredništvo.

TREBELNO.

Ni pustni torek 17. februarja je umrl na Petkovcu, župnika Rovte pri Logatcu vrl gospodar, Ignacij Hladnik, načelnik kmetijske podružnice v Rovtiah, star 51 let. Kot odraslen kmetijski mladenič je bil dve leti na kmetijski šoli na Grmu. Vsled njegovega zgleda je potem še precej Rovtarskih mladeničev šlo na to šolo. Pozneje je tudi pol leta se učil sirarstva v San Mihele na Tirolskem. Mnogo let je imel sirarnico na Petkovcu. Ko je prevzel od očeta kmetijo, jo je skušal povzdigniti. Zasadi je veliko sadnega drevja, imel je tudi lepo drevnino, trudil se za povzdigo živinoreje, popravljal poslopja, njive očistil kamenja, naredil potrebna gospodarska pota itd. Svojim otrokom, katerih je imel 13, je bil skrben oče. Ob izbruhu svetovne vojne je bil poklican k delavskemu oddelku. Služboval je v Istri, potem v Radgoni na Stajerskem in slednjič v Albaniji, kjer si je nakopal bolezen malarijo. Ko se je vrnil pred dvema leti na svoj dom, je bilo videti, da je bolezen prebolel, toda popolnoma zdrav ni bil več. Na posledicah malarije je umrl. Dodeli mu usmiljeni Bog večni mir, katerega si tu pri svoji neumorni delavnosti ni privoščil.

PLANINA. (STAJ.)

Kako čudni so ti samostojni kmeti! Tam pri Mlinarjevemu Matičetu v Doropolju se shajajo bivši liberalci, nemškutaraki stajercijanci, boljšeiki, socialdemokrati, par »poštenih« kornijev in gostilničarjev. Ti ljudje sploh ne izpolnjujejo krščanskih dolžnosti. Čedna družba. Kdo se ne smeje, če na vsa usta govore, da imajo »tudi« vero in niso proti veri. Pomilovanja vredni so nekateri dobri ljudje, ki jim gredo na limance. Reveži so zaslepljeni in ne vedo, da dela ta čudna samostojna zveza zoper kmeta, vero in cerkev. Zapazili smo tam skupaj mnogo zlahte. Debeli Lojz dela v sapi za svojega svaka Drogenika, da bi mu s pomočjo nerazsodnih volilcev pomagal do poslanskega stolca in mastne plače. Če bo ta poslanec, bodo imeli učitelji, duhovniki in uradniki nižjo plačo, varoval bo kmete, da se zopet ne upelle tlaka; koruza, moka, sladkor, sol in petrolej bodo dobivali samostojni po najnižjih cenah, drugi pa bodo poginili lakote. To bodo zlati časi! Toraj le vkup in volite, kakor učijo Drogenik, Lojz in Matiče. Samostojni kmet bo imel malo davkov. Drogenik pa veliko plačo. Ti zastopniki raznih občin pa bodo »branili« vero, šolo in cerkev in pa ednost zakona.

IZ DOBREPOLJ.

Stejemo si v sveto dolžnost, pribiti nekaj počk iz naše fars, o katerih naj izve tudi širša javnost: 1. Vodja »samostojnih«, stari liberalci Fr. Mustar, je nabiral v kopoljski občini podpise za »gospodarsko« stvar. Izkazalo se je, da jih je nabiral ali za »samostojno« kandidatno listo, ali pa za občinskega komisarja za časa volitev. Torej je svojim lastnim sosedom in vaščanom namenoma in hinavsko lagal! Ljudje so vpriču dveh prič javno preklicali pred cerkvijo svoje podpise. Drugič bodo Mustarju pokazali vrata! — 2. Mustarjeva laž in zavijanje je odprlo ljudstvu oči: Drug za drugim izstopajo iz kmetijske stranke in pristopajo k

J. K. Z. Tako naj naredi vsi pametni! 3. V nedeljo dne 1. svečana 1920 je imela naša J. K. Z. zaupni shod nad zadrugo, kjer smo ukrenili vse potrebno glede občinskih volitev. Kmetij! Sedaj, ko sestavljate kandidatne liste, se zavedajte, da ga ni, ki bi bil brez madeža med nami, vsak ima en ali drug križ nad seboj! Zavedajte se dr. Koroševih besed: »Občina mora biti kat.-kmetijska, občina mora biti naša! Ne potežite in ne pripravajte se za odborniška mesta, naša stvar, ki je katoliška in kmetijska naj Vam bo pred očmi! Opuščajte si stare zamere, postavite najboljšie može na odborniška mesta, strnite svoje vrste in pojdite za vedno in koražno v volilni boj! 4. »Samostojni se krhajo. To jih jezi. Zato groze s — pokolji, pestmi in palicami. Županu Jevnikarju in jur. Žužku so poslali nesramno grozilno pismo, ki je vsakomur na razpolago. Vidi se, da vodi te ljudi sama strast in sovraštvo! Mi se pa držimo dr. Koroševih besedi: Mi se bomo zoper liberalce in svobododomelne načela, ljudi ne sovražimo! Politični nasprotnik, ne sme biti naš osebni sovražnik! Značilno, da baš »samostojni« naše ljudi tudi osebno sovražijo. Ljudje, ki groze zlasti Žužku z noži, pobojem in zahrbtnimi napadi, pa dobivajo svojo dušno hrano in podpihovanje v prostorih znane gostilne na Vidmu, v kateri je svoje dni med polnočno tekla kri. 5. Zanimivo je dejstvo, da so se kolovodje »samostojnih« zbrali dne 3. t. m. v gostilni pri »Kročiču« k seji. Glavni smoter vsega pa je bil, kako bi Žužka vtaknili v luknjo. 6. Pucelj je dejal, da so Ribničanje in Dobrepolčani najbolj neumni. To dokazuje, da ima voz »samostojnih« kolko pod kolesom. — Ljudje trumoma odstopajo od »samostojnih«, kar je zdrav pojav in najlepši dokaz, kako — malo časa drži na zunanji blesteča beseda.

SMARTNO PRI KRANJU.

Dne 2. t. m. so imeli samostojni shod v gostilni na Gaštaju. Govornik Kuralt iz Senčurja pri Kranju je bil zelo slabe volje. Govornik se je razsrdil nad enim poslušalcem in še ta revež ni bil samostojen, in ga je v veliko zadrego spravil. Opravičeval je kmete na vse načine, prvega, da je bolan, drugega, da je bil na ženitini in tretjega, da ga ni doma itd. Preostalo ni drugega, da sta sklenila, ako bi bilo mogoče dobiti toliko samostojnih, da bi šli od hiše do hiše s korbači kmete skupaj goniti.

KRANJ.

Na pustni ponedeljek so slyicali samostojni liberalci v Kranju v drevoredu shod. Agitacija po mestu je bila velika. Tudi naših mož se je precej udeležilo shoda iz radovednosti. In res, nudil se nam je lep prizor, zopet smo enkrat videli zbrane vse stare liberalce našega okraja katere smo poznali še izpred vojske in poleg njih nekaj mladih nahujskanih fantalinov. Shod je bil zelo klavren, videla se je poperjenost samostojnih, nobenega navdušenja. Ko je zadnji govornik Ažman iz Lesec govoril in je zigoal delo vlade, posebno pa način rešitve valutnega vprašanja, je postalo živahnije. Samo pozabil je povedati, da so samostojni tisti, ki so podpirali to vlado, ki je na ta način rešila valutno vprašanje in ljudstvo oškodovala za tri četrtine njegovega premoženja. Prvi govornik g. Marinko iz Dobrove je zagovarjal novi šolski zakonski načrt, ter rekel, da ni res, da bi bil brezverski in da je vera v nevarnosti, toda to so same laži in sleparije od strani duhovščine in klerikalcev. Potem je dolgovozno tvezil o Gubcu ter končal brez odobravanja navzočih. Drugi govornik g. Kuralt se je pritoževal nad ljubljansko vladno, ker je napravila maksimalne cene in nad belgajsko vladno vsled prehranjevalnih razmer. ter končal zopet brez odobravanja navzočih. Potem zaprosi za besedo posl. Brodar, na kar mu jo g. predsednik d. Brodar izvaia: »K prvemu govorniku imam k šolskemu zakonu pripomniti, ker je rekel, da ni nevaren veri in da je to sleparija, da sta pritrčila celo dva liberalna učitelja pri seji našega okrajnega šolskega sveta v Kranju, da je novi šolski zakonski načrt res brezverski. In prebricam sem, da sta ga dobro preštudirala. Može, mislim da mi ne moremo pustiti, da bi naše otroke v šoli poučevali krščanski nauk učitelji, kar dovoljuje novi šolski zakon,

ker vemo, da nekaterim še samim manjka vere.« Ze med temi besedami so Brodarja motili, nato pa pričeli samostojni vpiti in kričati in predsednik Kuralt Brodarju vzame besedo. Naši somišljeniki so zahtevali, da Brodar govori naprej, in ker mu niso pustili govoriti tudi naši niso pustili Ažmanu, ki je hotel zopet govoriti, in shod se je moral končati v blamažo samostojnim. Naši so pa vpili: »Bojite se, da bi kmetje ne izvedeli resnice, in zato niste pustili Brodarju govoriti!« Mi pa pristavljamo: Hinavci! Pred ljudmi udrihate čez vladno, ter slepite kmete, a v resnici ste bili nje najožji zavzniki in podporniki. Ne bodete naših kmetov več slepili, tudi v našem okraju vam je že odklenkalo.

Preskrbite nam umetnih gnojil za ajdo.

Preskrbite nam umetnih gnojil za ajdo!

Vseposvoda se danes sliši zabavljanje in pritožbe čez sedanje razmere, posebno pa čez neznosno draginjo vseh izdelkov, ki jih kmet potrebuje. Največ je temu kriva lanska slaba letina in nizka crednost našega denarja proti tujemu denarju. Vsakemu je dobro znano, ako kmet ne pridelja čez svojo porabo, nima kaj prodati; ako pa ni blaga na trgu, je cena istega visoka, bodisi te ali one vrste blago. Kdor je že rabil umetna gnojila, tisti ve ceniti njih velikansko vrednost za povzdigo vseh kmetijskih pridelkov, kajti le z boljšim gnojenjem in pridnim delom bomo dosegli, da se vrinejo boljše razmere v našo državo, kakor jih imamo sedaj.

Mi kmetovalci posebno pogrešamo Thomasove žindre in rud. superfosfata. Pred vojsko smo dobivali večino umetnih gnojil iz tujih držav, dočim smo danes vezani le na domačo produkcijo umetnih gnojil. Doma imamo sedaj na razpolago le nekatere vrste umetnih gnojil, ki so sicer jako dobra ali so pa le po večini težko raztopna, t. j. da učinkujejo dolgo časa, ampak počasi.

Pri ajdi pride pa v prvi vrsti v poštev rud. superfosfat. Ajda namreč potrebuje za svojo kratko rastlinsko dobo, veliko im v vodi lahko raztopne fosforove kisline. Ker smo pred vojno dobivali po večini rud. superfosfat iz Italije, je danes težko kaj dobiti. Ampak po mojih mislih bi se mogoče dalo vsaj manjše množine dobiti tega gnojila za ajdo proti kakšni kompenzacijski pogodbi, to je za zameno kake naše vrste blaga. Dolžnost vseh kmetijskih organizacij je, da delajo za povzdigo kmetijstva, in za večjo produkcijo naših pridelkov. Posebno prosimo našo JKZ, da naj ukrene vse potrebno, dogovorno s Kmet. družbo ter naj nam preskrbi tega gnojila. Sicer je še daleč čas do ajdove setve, toda pot iz Italije je tudi dolga. Torej na delo za prospeh kmetijstva, kajti kdor dela za povzdigo kmetijstva, ta dela za dobrobit vseh stanov v državi. Vide.

Letošnji Pastirski list.

Posledice grozne svetovne vojske naš še vedno neizrečeno mučijo, dobljene rane še niso zaceljene, srčnega mira, pokoja in veselja še ne uživamo, vedno novi strahovi pred bodočnostjo nas pretresajo.

V novi državi smo, ki bi po dovršeni pravi ureditvi mogla biti med najbolj srečnimi državami. Žalibog do sedaj še ni urejena; sli-

kijo se glasovi, kakor da bi bila v nevarnosti naša krščanska družina, naša krščanska šola, naša sveta cerkev; pripravlja se neka ureditev zemljiškega posestva, zahteva se razdelitev veleposestev; povdarja se ljudska volja, po kateri naj se uravna vse družabno in politično življenje; britke tožbe slišimo o podivjano-
sti in posurovelosti v naših družinah.

Kaj ne, to so glavna vprašanja, ki jih pretresamo vsak dan. O da bi le vse te za nas tako pomenljive zadeve mogli prav presojati in sicer v luči večnih po Gospodu Jezusu Kristusu nam razodetih resnic! Prav gotovo vsi tako želite in ste v vednem upravičenem strahu, da v teh življenjskih vprašanjih ne bi zabredli v usodepolne zmote.

Morebiti, da, skoraj gotovo pričakujete vsaj mnogi, naj bi jaz o vseh teh vprašanjih izpregovoril. Vam do pravega presojevanja pomagati, ali Vas vsaj v njem potrdil. Tem Vam šim želim nameravam ustreči v tem pastirskem listu, zaupajoč na pomoč božjo, ki naj me vodi, da Vam morem vso in čisto resnico povedati točno, jasno in razumljivo.

I.

Pretrčljivi svetovni dogodki do razpada osrednjih držav v Evropi so Vam znani. Avstrija je razpadala; vrhovna oblast je pešala in ob polomu popolnoma obnemogla; bivši vladar sam jo je polagoma dajal iz rok. Kaj pa sedaj? Ali naj ostanemo brez zakonite oblasti, ki naj čuva potrebni mir? Kaj bi bilo brez močne, zakonite oblasti, so nam žalostno dokazali v nekaterih deželah začasne nasilne vlade nekaj mož. Ne, da se vse ne zmeša in prekucne, je bila in je nujno potrebna zakonita vrhovna oblast.

In, hvala Bogu, da so bili naši vodilni možje v stanu tako zakonito oblast hitro zasnovati. Zbrali so se, sestavili vladu iz vseh strank, združili se z enako vladu na Hrvaškem in v novembru 1918 pobiteli v Beograd, kjer naj bi se s srbsko zakonito vladarsko rodovino in vladu dogovorili za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni državi.

II.

Sedaj pa pogledimo bolj natanko, kako potrebna je država in močna vrhovna državna oblast.

Mi smo po svoji človeški naravi tako astvarjeni, da ne moremo živeti vsak za se neurejeno, kakor kaka čreda živali. Moramo se združevati in združenost modro urediti, da moremo mirno živeti in primerno napredovati. Pa saj po volji Stvarnikovi pridemo že na svet v dobro urejeni družini. Starši nas vzgajajo in nam za vse potrebno poskrbe, dokler ne dostavimo in moremo sami za se skrbeti. Otroci morajo starše ubogati in ljubiti, pa bo v hiši mir, napredek, zadovoljnost.

Toda družina ne zadostuje za vse potrebe. Povsod najdemo družine vnovič združene v občine. Občina skrbi za ceste, vodovode, šole, skrbi za javno varnost, dobrodelnost, red in poštenost, skrbi za razne skupne prispevke v občinske namene. Na čelu občinam je župan, ki mora s pomočjo izvoljenih odbornikov skrbeti ne za svojo osebno, ampak za splošno občinsko korist.

Pa tudi občine ne bi zadostovale vsem potrebam, ako se njih več ali manj ne bi združilo v večjo družbo. To večjo družbo imenujemo državo, ki je cesarstvo, kraljestvo ali hudovlada, republika. Država torej sestoji iz občin in družin, ki so v državi za to združene, da morejo s skupnimi močmi bolj lahko in bolj gotovo doseči vse, česar potrebujejo za mirno življenje in za vsestransko stvarno in duhovno blagostanje.

Država torej ni nekaj nad nami in zunaj nas, ali neka stvar, kateri bi bili mi zasužnjeni in bi z njo poljubno razpolagala; ampak državo tvorimo mi sami združeni v celoto, da bi bolj lahko in bolj gotovo dosegli svoje častne in svoje večne namene.

Da bomo pa v celoti ostali in delali tako primerno, da bomo zares dosegli svoje življenjske namene, moramo imeti na čelu vrhovno oblast. Ta vrhovna oblast mora biti taka, da more posezati do naše volje in jo ravnati na pot, ki polje do skupnega namena. Da, ta vrhovna oblast mora biti taka, da nas zaveže v

vesti in jo mi moramo ubogati, drugače bi grešili.

Tako oblast zahteva družabnost naše človeške narave. In zares, še razna prostovoljna društva, ki si jih ljudje samovoljno snujejo, da bi skupno kak namen dosegli, n. pr. pevška, knjižniška, denarna, verska društva, si ko izbere vodnika ali predsednika in odbor, ki naj društvo namenu primerno vodi in kateremu morajo vsi člani pokorni biti; kdor ni pokoren, mora izstopiti. Celo ropariji si izbere svojega roparskega poglavarja, da jih vodi in največkrat s kruto silo vlada.

Če jo vodnik in zapovednik, ki ga morajo ubogati vsi, potreben pri prostovoljnih društvih, kako potreben bo šele pri društvu, ki ga naša človeška narava zahteva, brez katerega ne bi mogli živeti in napredovati kot pametni ljudje in ne doseči svojih življenjskih namenov. Videli pa smo, da je tako društvo država. Imeti mora torej vrhovno oblast, ki jo vlada, pa ji moramo vsi državljani biti pokorni in sicer s popolno voljo in v vesti. Ako ne bi bilo take oblasti in take pokorščine, država ne bi mogla živeti, razpadla bi. Šaj to še v družini vidite. Kako lepo je v družini, kjer oče pametno zapoveduje, otroci pa ubogajo, ter vsi složno in v ljubezni združeni delujejo; kako grozno pa je v družini, kjer otroci ne ubogajo, pa vsak po svoji glavi in trmi dela! Ni miru, ni sreče, ni blagostanja; družina razpada in bo gotovo tudi kmalu razpadla.

Ako je tako pri mali družini, kako bo še le v tako velikanski družini, kakor je država, ako ne bi bilo v njej prave, odkrite, radovoljne pokorščine do vseh postav, ki so postale pravomočne in zato večje naše vesti in bi mi grešili, žalili Boga, ko bi jih prestopali javno ali tajno.

(Dalje.)

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ***

(Dalje.)

Mati švertnerica je bila zelo slabo volje, ker so njene nade tako hitro splavale po vodi. Štefana je šla po svojih opravilih. Niti najmanjši valček ni kalil miru njenega pobožnega srca. Što drugih štajerskih deklet bi bilo hodilo celi dan v sanjah, ponoči pa bi ne bile spale od samega veselja in hrepenenja, če bi jih bil kakor Štefano poljubil na čelo najlepši in najpogumnejši mož, kar jih ima Štajer. Štefane pa ta poljub ne moti nič bolj, kakor če bi jej bil sedel na čelo metuljček ali bi se je bila dotaknila čebelica. Kaj je zemška sladkost, kaj je moška ljubezen za deklico, ki je nosila v rokah našega Gospoda? Nani, na božje ženin, misli podnevi, nanj misli ponoči, preden zaspi na svoji revni pernici. V njenem srcu, ki cvete liki lilijeve gredice, žari samo ime Jezus. Pozabljen je poljub zemškega moža, ki v tej uri hrepeni po njej z vsem ognjem svojega srca. Štefana je nevesta Gospodova.

II.

Naslednji dan je bil za Štefano dan bridke muke in gorja. Šaj so ta dan oboroženi možje odpeljali patra Alberta, njenega duhovnega vodnika, v Št. Florijan, da ga izroče duhovski gosposki.

Zjutraj na vse zgodaj je Štefana šla ta dan v Garsten. Tiho je upala, da bo še enkrat videla gospoda Alberta, prešla njegov blagoslov, četudi le skozi zamreženo okno; pa se je bridko varala.

Ni ga videla, niti ni zvedela o niem najmanjše tolažilne novice. Pater Ertelij, ki je bil ta dan zelo slabe volje in ki je s trudnim korakom prilezel v izpovednico, jej na vprašanje, kako je s patrom Albertom, ni odgovoril drugega, kakor to, da pater Albert noče, da bi pazila nani, ko ga bodo peljali v Št. Flori-

jan, in poskušala govoriti z njim, ker bi ga to zelo vznemirjalo.

Tudi v Garstenu naj ne čaka, dokler ga ne pripelje stotnik, ker bi ljudje lahko kaj slabe mislili. — Bog, ki jo doslej še ni bil nikoli zapustil, bo z njo tudi zanaprej, zanj pa, ki je bil nekdan njen izpovednik, naj pridno moli.

Težko ji je bilo pri srcu, trdo so zvenele te besede. Brez slovesa hoče odhod, in vendar je on tisti mož, ki ga za Bogom ceni najvišje, ker ji je ozaljšal dušo z vso lepoto in krāsoto neveste Kristove. In kako zvesto mu je vsikdar po svojih skromnih močeh izpolnila voljo, kadarkoli in kjerkoli je le mogla. Li ni prinesla v stolp Najsvetejše, ki je je zahteval za kužnega bolnika? Toda on že ve, kaj hoče — on pač bolje pozna svet kakor ona... in če mu je bila vsikdar pokoren otrok, mu tudi v tej uri ne more in ne sme odreči pokorščine.

Samo eno prošnjo ima še za ubožega moža, ki ga je zatajil ves svet:

«O, vprašajte gospoda Alberta, če dovoli, da zvedo v Štajru, kako velikodušno je stregel v stolpu kužnemu bolniku. O, da bi to vedeli, potem bi ga ne izganjali, marveč bi mu poljubljali roke in noge, bi ga na svojih rokah nesli nazaj v samostan.

Ertelij pravi: »Dete, saj sem mu že tudi jaz to rekel, toda noče. Ve, da bi bil ves svet od strahu in groze ves iz sebe, če bi se zvedelo, da je pred kratkim časom nekdo tu umrl na kugi; od strahu pa je le en korak do kuge. Tudi bi Hendel in njegovi prijatelji ne hoteli verjeti, da jih je menih prekosil v junaškem pogumu, marveč bi vse skupaj razglasili kot farsko slepilo. Morda bi šli res tja kopat, da bi se prepričali, je-li res tam mrtvo truplo zakopano, pa bi je izkopali v groznem stanju s kugo vred — in, dete moje, vse, kar je dosegel junaški čin Albertov, bi splavalo po vodi. Albert hoče prinesiti popolno daritev. Daroval se je za Štajer v žgalno daritev in ga niti najmanj ne boli, če ga ves svet, če ga celo njegovi bratje proglašajo za saniača, norca in krivoverca. Bolje kakor jaz boš ti umela, koliko popolnosti je v takem ravnanju, toda midva oba morava spoštovati njegove želje.

«Prav imate, duhovni oče,» je ponižno zašepetala Štefana. Poljubila je starčev roko in je odšla.

Toda zelo je bila žalostna, ko se je v lepem, cvetočem pomladnem jutru vračala v Štajer. Rosnati biseri so se ji zdeli kakor solze, ki jih pretakajo trava, cvetje in drevje zato, ker jemlje slovo zvesti apostol. Drevesa se jočejo, ker so ljudje tako neahvalni, da ne vedo, da največjega dobrotnika pehaajo od sebe proč.

«Kaj bo sedaj s teboj?» se je vpraševalo pobožno dete. «Če pride nevarnost, izkušnja, kdo ti bo stal na strani? Če ne boš vedela, gre li pot na levo ali desno, kdo te bo vodil? — Res jo že dolgo ni vodil, kar je bil ujet v stolpu, pa je bil vseeno v njeni blizini, vedela je, da gori v stolpu moli zanjo, in ji je tuintam po patru Erteliju kaj izporečilo. O, kako je bila takrat vesela, kakor bi ji bil sam Izveličar poslal izporečilo. Kako srečna je bila tudi takrat, ko je imel pri sebi kužnega bolnika in je mogla po svojih slabih močeh obema streči do one ure, ko je smela nesti Izveličarja v stolp. Sedaj je vsega konec, sirota bo ostala zapuščena v Štajru.

Res je, kar je rekel, da je Bog ne bo zapustil, pa Bog je dostikrat tako daleč, tako daleč in vsak človeški otrok potrebuje človeka. Kako hudo je, če človek nima človeka, da bi se nanj obrnil! — Kaj bo, če jo bo mati silila v moštve in jej bo pomagal pater Ertelij? — Nikogar ne bo, ki bi je podpiral in ti podžigal pogum, nevesta Kristusova? — Mlada si še, ji je nekoč rekel gospod Albert, in se še lahko premisliš. O le premisli si ne, o le Kristu ne postati nezvesta, raje v smrt in v grob.

«O Izveličar, kako sladek si v presvetem Zakramentu, o ostani mi vedno najslajši!» je molilo dete, na čigar nedolžnem licu so večraj hrepenenja in vroče gorele moške ustnice. Nevesta Jezusova ničesar več o tem ne ve.

Nasproti jej pride učitelj Lindner, ki si, odkar je Hendel zaprl katoliško šolo, služi vsakdanji kruh s tem, da hodi po vaseh in

piše pisma ljudem, ki ne znajo pisati. Sicer se ga je vedno izogibala, danes pa ga je nagovorila, če mu je znano, kdaj bo stotnik šel po gospoda Alberta in po katerem potu ga bo peljal.

Zalostno ji je odgovoril Lindner: »Deklica, hudo vam je, pozna se na vaših lepih očeh. Kajpada, kdo ne bi žaloval, Štajer izgubi svojega Pavla, dobro je le, da ostane tu Tabita.

Povedal ji je, da je slišal, da bo popoldne od dveh do treh stotnik peljal gospoda Alberta skozi Štajerjorff. Oj, potem pojde mimo nas, potem ga bom lahko videla, četudi ne bom mogla z njim govoriti, je pomislila Stefana, žarek veselja je prisiljal v njeno žalostno srce. Ob treh popoldne, ravno takrat, ko je Gospod umrl na križu; takrat bo šel ujet skozi mesto, kakor je šel Jezus nekoč skozi Jeruzalem — Se bo li stotnik spomnil, kaj je obljubil?

Gostje so tisto popoldne prihajali v gostilno in odhajali, Stefana je točila vino in pivo in je materi pomagala v kuhinji; toda njene žalostne misli so bile venomer pri svetem duhovniku, ki ga čaka tako težka pot. Ko je ura bila dve, se je iz mesta sem slišal trušč in hrušč, je rekla materi s pojemajočim srcem: »Sedaj šele si lahko nekoliko mislim, kako je bilo pri srcu naši ljubi Gospe, ko so njenega Jezusa vlačili od hudobnega do hudobnega sodnika, nazadnje pa skozi mestna vrata — gor na Golgato.

Ihtela je, mati je tiho, skoro trdo rekla: »Tega ne smeš davoriti, o hudobnem sodniku, v Pasavi je sodnik sam naš najmilostljivejši škof in tudi o našem sodniku kaj takega ne smeš reči čete moje, pazi na svoj jezik, dosti hudega smo pretrpeli.

Stefana je nekoliko grenko odvrnila: »Li naj rečem, da so ti pravični sodniki? Misliš li, da je Magdalena rekla: ljubi in pravični Pilat je obsodil Jezusa v smrt na križu?

»Kaj ti veš, kaj je rekla Magdalena,« jo je v strahu karala mati. »Sicer pa, kaj nam je vse to mari? Tudi meni je žal za gospoda zaradi njega, pa ne zaradi tebe... samo moliti in samo moliti... malo je manjkalo, da te ni vse zmešal, v Admontu si bila vsa drugačna, on ima na vesti vse hudo, ki te je zadelo.

»Govoriš kakor luteranci?« je očitaloče rekla Stefana. »O, ti sedaj dosti psuješ svetega moža, nikar ne psuj še ti žnjim vredi! Kaj hudega misliš, da me je zadelo? Sramotni oder? Še enkrat bi hotela stati na mestnem trgu na sramotnem odru,« je šepetala z bleddimi ustnicami in se je vsa tresla, kajti hrušč je že prihajal od mosta sem, »če bi mogla na ta način oprostiti svetega moža in Štajercem vrniti sveto katoliško vero.

Maša Mihaelca se ji je obesila za predpasnik in je lepo prosila: »Ne hodi na mestni trg, Štefka, ostani pri nas.« Kristof je stisnil malo pest in je rekel: »S palico ga bom, ki ti skrivi las.

»Otroci, poslušajte me pri mru,« je žalostno rekla, »nič se mi ne bo zgodilo.

Šla je v kuhinjo pomivat krožnike, Kristofa pa je poslala na mestni trg, naj pazi, kdaj bodo pripeljali gospoda patra Alberta, ter mu je naročila, naj je pride takoj povedat. Pokleknil, prositi ga blagoslova, tega jej ni prepovedal, nič ne bo govorila z njim, samo za blagoslov da ho prosila s sklenjenima rokama.

Stotnik Henrik je prišel v samostan po patra Alberta. Opatov namestnik ga je izročil luteranu; v slovo in blagoslov mu je dal hud, strupen pogled. Drugi patri so mu nemo obračali hrbte, le stari Ertelij mu je s par novic stisnil roko.

Ko ga je Henrikova oborožena četa peljala skozi vas Garten in Sarminj, kjer je živel marsikaj njegovih izpovedencev, ki jim je izkazoval dobroto, so bile zaprte vse hiše. Ljudje so se skrivali za vrati. Nekaj radovednešev je stalo na cesti, na so gledali v stran, kakor bi ga ne poznali. Ta nevaležnost ga je zelo bolela, toda mirno je prenašal tudi to nevaležnost. Nobena solza mu ni porosila udrtilih oči, ki jih je semtertja od knjige, iz katere je grede bral, dvignil proti nebu, ki je bilo danes zastrto s sivimi oblaki. Sonce se je skrilo, toda čez nekaj ur se bo zopet pokazalo... Tako je tudi z Gospodom: Ne obupaj, če se ti kdaj skrije, čez nekaj ur se ti bo zopet pokazal v vsej svoji svetlobi.

V Štajru je bilo pokonci več ljudi kakor po vaseh, toda bili so zvečine luteranci. — Tudi tukaj so se katoličani skrivali iz strahu pred tringom, ki je ravno sodil v mestni hiši. Luteranci so bili še ravno taki kakor pred par meseci. Ko se je menih v sredi vojakov prikazal na mestnem trgu, se je sto in sto rok zasmehujoče in žugajoče dvigalo proti njemu. Moški so kričali: »Tukaj je; vse nas je hotel zastrupiti, proč z njim, proč z menihi, izženite farja, udarite v samostan, to so sovražniki, to so Turki, to so grobokopi države.

Paglavci so zvižgali na piščalke, glavnike in ključe, ženske so mu kakor coprnice žugale z metlami in ponvami, ki so jih imele v rokah, z oken so se mu rezale mlade deklice in so možu v meniški kuti kazale jezike. Vedno glasneje se je razlegal klic: »Križni menih, kužni menih!

Albert je stopal naprej in obraz mu ni postal niti bolj, niti bolj rdeč. Stotnik se je čutil tej mirnodušnosti tega moža, ki ga je sovražil iz dna duše, ker je s svojo versko blaznostjo zasejal v Štajru razdor in je pahnil v nesrečo najlepše dete. Vendar mu je od srda vzplamtelo srce vsled prostakega obnašanja podivjane sodrge. Spomnil se je, kaj je obljubil Štefani. Ustavil je konja in kakor meč je udaril njegov glas v peklenški hrušč: »Fej! Kaj je to? Ste li luteranski Štajerci, ali roparji in cigani? Sedaj divjate, ko ga peljemo pred sodišče: to je lopovski in nespametno. — Kujo da je zasejal, kdaj je bila kuja v Štajru? Norec bi bil, če bi jo bil hotel zasejati, saj bi bila njega zagrabila napreje.

(Dalje prihodnjč.)

Razno.

Ob lastni krsti je pogasil sveče kmet Jožef Schwarz v Veliki Moravi. V težki bolezni je nekega dne izgubil zavest. Ko ga zdravnik ni mogel obuditi, so bili vsi prepričani, da je umrl in so ga položili v rakev na mrtvaški oder. Večer pred pogrebom, ko ni bilo ravno nikogar v sobi, pa se je zopet prebudil in je mirno vstal. Prva skrb mu je bila, da je pogasil sveče, ki so gorele okrog rakeve — tudi v češki državi je hudo za razsvetljava — potem pa je šel v sosedno sobo, kjer so se domačini ravno posvetovali o podrobnostih pogreba. Ali so se ga bolj zavesehili ali bolj razžalostili, se ne ve; pač pa so se ga pošteno prestrašili.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim pravim El za fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki špečjalni steklenici 27 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic, 6 škatlic 12 K. Omot in poštna posebel, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska.

Preklic.

Podpisana naznanjam, da ni res, kar se je govorilo v teku 14 dni o Janezu Brank, po domače Mokvavžovec iz Repenja.

Maria Brank, Dobruša.

Na drž posestvu v Ma iloki se sprejme v marcu in aprilu t. l. več krepkih delčkov

kmetijskih vajencev

v dve etni, praktični kmetijski pouk, Poasnila daje Oskren s vo drž. posestev v Ma iloki, p. Vel. Loka, De enjsko. 718

Družina

zakonska s odraslimi otroci, ali brez otrok za vrtnarska in kmetijska dela, se sprejme takoj; plača po dogovoru. Vprašati je pri graščinskem oskrbnistvu grad Brdo pri Kranju. 690

Kmečka družina

ali majer z 3-4 delavskimi močmi se išče na večje posestvo pri Celju. Stanovanje, zemlja ali deputat in plača po dogovoru. — Ponudbe in vprašanja na upravo »Domoljuba« pod »Poštena in delavna družina 743«.

2 pomočnika, enega za veliko delo in enega za malo sprejme Anton Podgorsek, Sr. Gameljne 4, p. Št. Vid n. Lj.

Iščejo se: dekle (gdčna) iz dobre kmetijske poštene hiše, gospodinjstva in kmetijstva 1-2 služkinji in hlapec za veleposevča: nad Ljubljano z doemilijonskim imetjem in s stalnimi mesečnimi dohodki. Ponudbe s podatki sprejema upravnistvo tega lista pod šifro VELEPOSESTNIK št. 720.

DRVA.

Par vagonov STOJEČIH DRV, večina hrastova, se proda pol ure od železniške postaje Krmelj. Je tudi hrastovega lesa notri za drugo rabo. Cena po dogovoru. Kdor jih želi prevzeti in posekati, naj se obrne na RUDOLFA MESAR, KOLUDERIJA, p. ŠT. JANŽ, DOL.

Zenske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Agitirajte

za »Domoljuba«

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrti v vseh stavih, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Členiti se želijo za obet. polno brezplačno.

Zanesljivi posredniki se vedno sprejemajo.

Z o p e t

ogromno pošiljatev manufakture naravnosti iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Celju in sicer volne, čelirje, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klo- ta, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množicah po čudovito nizkih cenah. Razentega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski izbiri, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. Ilustr. cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadst. Veletrgovina R. Stermecki, Celje štev. 305. razpošiljalna Slovenija.

Močete obdržati svojo lepoto? Močete imeti kakor baržun mehko kožo? Močete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, ko- žo obvarujočo pomado! Občudovani boste! Za- vidani! 1 lonček 6— K. No. III. močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinejše liljnomlečno milo 15 K.

Močete imeti lepe, zdrave lasje? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lasi! Zapreči prhai, pre-

rano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 6 K. No. III 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 50 v in 2 K 50 vin.

Močijo Vas kurja ocesa?

Fellerjev pravi turistov- ski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih ocesov več! No- benih žuljev! Nobene trde kože! Mala škat- ljica 3 K 50 v, velika škatljica 5 K 50 v.

Zelite se kaj?

Fellerjeve Elza umijvalne pa- stilje (Kolonjska voda) 1 škatla 5— K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 škatla 5 K. Fellerjev mentolni črtnik zo- per glavo- in zobobol 1 škatljica 3 K 50 v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 ve- liki steklenici specialni 27 K.

Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hoga-puder Dr. Klug- ger, bel, roza in rumen. 1 vel. škatljica 13 K.

Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Ovoj in poštnina posebej a najce- nejše. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrj št. 16, Hrvatska.

Primežaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmi- la pa se primeža dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Pa- rizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat polkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zado- stuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgo- vinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 20:50 poštnine prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živini. garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščače. Ne smrdi, nemaže perilo. 1 lonček 6 kron. Po pošti kron 9:50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Trgovski učenec

ki ima veselje do trgovine se sprejme pri tvrdki **MARTIN PLUT, Črnomelj, Belokrajina.**

Cenjenim starim in novim odjemalcem uljudno naznanjam, da sem ravnokar dobila veliko izbiro

volnenega šlota, cvilha in dru- zega manufakturnega blaga, dalje nogavic, sukanca (cvilna) in kravat.

Uzorci se ne pošiljajo zaradi prehitrega menjavanja drugega blaga.

S spoštovanjem se priporoča

Marija Rogelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38.

Pozor!

Lesni producenti in posredovalci z de- želo. Ponudite trame od 3 1/2 do 9/11 od 4 in naprej. Ponudbe pod „Stavbeno pod- jetje“ na Anončni za- vod Drago Beseilak, Ljubljana, Cankar- jevo nabr. 6.

Cementna strešna opaka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ioan Jelačin, Ljubljana Emonska cesta 2. 4798

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 mi- lijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.